

زبان فارسی - ۱

(دوره مقدماتی)

Kitabın adı..... Fars dili
Müəllif..... Tural Ziyadxanov
Redaktor..... Tural Ziyadxanov
Dizayner..... Nasir Sultanpur

MÜNDƏRİCAT

Giriş.....	4
Birinci dərş.....	5
İkinci dərş	13
Üçüncü dərş	22
Dördüncü dərş.....	29
Beşinci dərş	35
Altıncı dərş.....	43
Yeddinci dərş	50
Səkkizinci dərş	58
Doqquzuncu dərş.....	65
Onuncu dərş	76
On birinci dərş	85
On ikinci dərş	95
Farsca – Azərbaycanca lüğət.....	101

Bismilləhir Rahmənir Rahim

Giriş

Qarşınızda olan bu kitab Qum şəhərində yerləşən Həzrəti Qaim (ə.f) virtual mədrəsəsinin Azərbaycanlı tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur. Kitab üç hissədən ibarətdir. Müqəddimə, orta və ali səviyyə. Hər üç kitabı bitirən şəxs Fars dilində sərbəst şəkildə mətnləri oxuyub tərcümə edə biləcək, radio və televizorda danışılanları başa düşəcək və ən əsası özü də Fars dilində danışa biləcək. Müqəddimə (1-ci cild) ümumilikdə 12 dərstdən ibarətdir və bacardığımız qədər çalışmışıq ki, dərslər yorucu və cansıxıcı olmasın. Kitab Azərbaycan dilinin qramatikası ilə uyğunlaşdırılıb. İlk dərslərdə sözlərin tərcüməsi verilib, lakin növbəti dərslərdə bu zərurət olmadığından sözlər yalnız Fars dilində verilib. 12 dərsin sonunda isə əlifba sırası ilə müxtəlif sözlər qeyd edilib. Kitabın digər bir özəlliyi isə sözlərin və cümlələrin tələffüzü həm kitab dilinə, həm də danışığa uyğun verilməsidir. Bildiyiniz kimi bir sıra dillər var ki, yazılışı ilə danışığı çox fərq edir. Hətta bəzən o qədər fərq edir ki, kitab dilini öyrənən, yəni sərbəst şəkildə kitab oxuyub, tərcümə edə bilən şəxs həmin dildə danışmaqda çətinlik çəkir. Fars dili də həmin dillərdəndir. Aşağıdakı qeyd etdiyimiz bir neçə misaldan özünüz də nə demək istədiyimizi anlayacaqsınız. Məsələn:

Danışığ dili:

[mişinəm] می‌شینم

[mirəm] می‌رم

[qoşne] گشنه

Yazı dili:

[mineşinəm] می‌نشینم

[mirəvəm] می‌روم

[qorosne] گرسنه

Gördüyünüz kimi bir sözdə nə qədər fərq var. Məhz bu səbəbdəndir ki, yalnız kitab dilini öyrənən şəxs Farsca danışmaqda və başa düşməkdə çətinlik çəkir. Lakin qarşınızdakı kitabın sayəsində Allahın iznilə bu problem həll olacaq və tələbə hər üç hissəni bitirməklə sərbəst şəkildə yazıb-oxumağı və danışmağı öyrənəcək. Uzunçuluqdan uzaq olmaqdan ötrü yuxarıda dediklərimizlə kifayətlənirik və kitabı oxuyan hər kəsə uca Allahdan müvəffəqiyyət arzulayırıq.

Tural Ziyatxanov:

17.01.2025 16 Rəcəb 1446-cı il.

Birinci dərs

حروف و آواھا

H rfl r v  s sl r

Sonda	Ortada	Başlangıç	Harf	Az�rbycanca Oxunuş
ا	ا	ا	ا	اَلِف
ب	ب	ب	ب	بِ
پ	پ	پ	پ	پِ
ت	ت	ت	ت	تِ
ث	ث	ث	ث	ثِ
ج	ج	ج	ج	جِیم
چ	چ	چ	چ	چِ
ح	ح	ح	ح	حِ
خ	خ	خ	خ	خِ
د	د	د	د	دال
ذ	ذ	ذ	ذ	ذال
ر	ر	ر	ر	رِ
ز	ز	ز	ز	زِ
ژ	ژ	ژ	ژ	ژِ
س	س	س	س	سین
ش	ش	ش	ش	شین
ص	ص	ص	ص	صاد
ض	ض	ض	ض	ضاد
ط	ط	ط	ط	طا
ظ	ظ	ظ	ظ	ظا
ع	ع	ع	ع	عِین
غ	غ	غ	غ	غِین
ف	ف	ف	ف	فِ
ق	ق	ق	ق	قاف
ل	ل	ل	ل	لام
م	م	م	م	میم
ن	ن	ن	ن	نون
و	و	و	و	واو

هـ	هـ	هـ	هـ	هـ
ی	ی	ی	ی	ی

کلمات پایه
Əsas sözlər

Hərfin adı	Hərfin oxunuşu	Hərflərin yazılış forması	
		Çap	Əl ilə
Əlif	A	ا آ	ا آ
Fəthə	Ə	اَ اِ	اَ اِ
Kəsre	E	اِ اِ	اِ اِ
Zəmmə	O	اُ اُ	اُ اُ
Vav	U	او او	او او
Vav	Ou	أو أو	أو أو
İ	İ	ای یی	ای یی
İ	İ	ای یی	ای یی

اَ A

Bulud اُردک Ördək Hovuz استخر

Su ilə آب Ata بابا İlə با

H�rfn adı	H�rfn oxunuşu	Hərflərin yazılış forması	
		çap	Əl ilə
Be	B	ب ب	ب ب
Pe	P	پ پ	پا پا
Te	T	ت ت	تا تا
Se	S	ث ث	شا شا
Cim	C	ج ج	ج ج
�e	�	چ چ	چ چ
He	H	ح ح	ح ح
Xe	X	خ خو خ	خ خو خ
Dal	D	د د	د د
Zal	Z	ذ ذ	ذ ذ

Savab ثواب Təzə تازه Ayaq پا Məhsul بار

Hakim حاکم G z چشم C c  جوجه

Qarğıdalı ذر ت Qapı در Ev خانه

Hərfin adı	Hərfin oxunuşu	Hərfin yazılış forması	
		çap	Əl ilə
Re	R	ر ر	ر ر
Ze	Z	ز ز	ز ز
Je	J	ژ ژ	ژ ژ
Sin	S	س س	س س
�in	�	ش ش	ش ش
Sad	S	ص ص	ص ص
Zad	Z	ض ض	ض ض
Ta	T	ط ط	ط ط
Za	Z	ظ ظ	ظ ظ
Əyn	Ə	ع ع ع ع	ع ع ع ع
��yn	�	غ غ غ غ	غ غ غ غ

Alma سيب Jaket ژاكت Dil زبان Rəng رنگ

K ndir طناب Zəif ضعیف Stul صندلی D v  شتر

Yemək غذا M rci عدس Z hur ظهور

Hərfin adı	Hərfin oxunuşu	Hərfin yazılış qaydası	
		çap	Əl ilə
Fe	F	ف ف	ف ف
Qaf	Q	ق ق	ق ق
Kaf	K	ک ک	ک ک
Gaf	G	گ گ	گ گ
Lam	L	ل ل	ل ل
Mim	M	م م	م م
Nun	N	ن ن	ن ن
Vav	V	و و	و و
He	H	ه ه ه ه	ه ه ه ه
Ye	Y	ی ی	ی ی

G l گل Kitab کتاب Qaşıq قاشق Fil فیل

Limon لیمو

Qarpız Qarpız Orta وسط ürək ürək Ana مادر

Buz بـ

به صورت یک واژه بنویسید

Birləşdirərək yazın

qardaş		ب + ا + د + ا + ر + ا + ر
zərər		ض + ا + ر + ا + ر
bilikli		د + ا + ن + ا + ا
nadan		ن + ا + د + ا + ن
yoxudur		ن + ا + د + ا + ر + ا + د
ata		ب + ا + ب + ا + ا
adət		ع + ا + د + ا + ت
parlaq		ت + ا + ب + ا + ن
sonsuz		ن + ا + ز + ا + ا
yağış		ب + ا + ر + ا + ن
azad		آ + ز + ا + د
dərd, əzab		آ + ز + ا + ر
dil		ز + ا + ب + ا + ن
alətlər		آ + ب + ز + ا + ر
atmaq		پ + ا + ر + ا + ت + ا + ب
bərpa		ا + ا + ع + ا + د + ه
ölüm anı		ا + ا + ح + ا + ت + ا + ض + ا + ر
miqdar		م + ا + ق + ا + د + ا + ر

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

AZƏRİ	فارسی	AZƏRİ	فارسی
Mən	مَنْ	Min	هزار
Biz	ما	Hər	هَر
Şadlıq	شادی	Buludlar	آبرها
Döyüş	جَنگ	Onlar	آنها
Qadağan	مَنْع	Bəh-bəh	بَه بَه
Xəstəlik	بیماری	Ofis	اداره
Hədəf	هَدَف	Təzə	تازه
Əmirlik	امارت	Köhnə	کهنه
Mərhəmət	مَرْحَمَت	Ah	آه
Hörmət	احترام	Yol	راه
Ay	ماه	Zahir	ظاهر
Birgə	هَمْمَه	Dəmir	آهن
Qonaq	مِهمان	Hərərət	حرارت
Məktub	نامه	Hazır	حاضر

AZ�RI	فارسى	AZ�RI	فارسى
�irniyyat	قن�د	Hamam	ح�م�م
�şıq	روشن�يى	Qira�t	قرا�ت
Beyin	م�غز	����r	����r
T��dir	ق�ضا	Hissə	ق�طعه
Qaynar	داغ	K�sm�k	ق�طع
Xahiş	ت�ق�ضا	��ıqlı	بر�ق

به صورت يک واژه بنويسيد

Birləşdirərək yazın

تمرين سوم

Qazan		ق + ا + ب + ل + � + م + �
Q�nddan		ق + � + ن + د + ا + ن
Sahib		م + � + � + م + ا + ن + د + ا + ر
Zidd		ض + � + د + د (� = د + �)
Sistem		ن + � + ظ + ا + م
Nizamlı		ن + � + ظ + م
Zindan		ز + � + ن + د + ا + ن
�ztirab		� + ض + ط + � + ر + ا + ب
�jd�ha		� + � + � + د + � + � + ا
Hamılıqla		� + � + � + � + � + � + �
Ucuz		� + � + ر + ز + ا + ن

İkinci dərs

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

تو
Sən

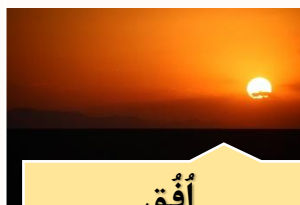
دو
İki

هنر
Sənət

اتاق
Otaq

أفق
Üfüq

واژه - کلمه
Söz

دارو
Dərman

نه
Doqquz

مُوافق
Uyğun

مُوافقت
Razılaşma

فوراً
Dərhal

بَرَف
Qar

لال

Lal

فاعِل

İş görən

فِعْل

Fel (iş)

لُطْف

Lütf

دوست

Dost

او

O

تَوَلَّد

Təvəllüd

لاله

Lalə

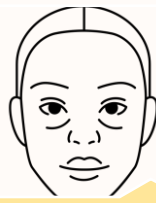
حِرْص

Hərislik

لوس

Ərköyün

صورت

Üz

سوزَن

İynə

شَرور

Çox şər

شور

Duzlu

آثاث

Əsas

ثَوَاب

Savab

به صورت یک واژه بنویسید
Birləşdirərək yazın

Iş gorən		ف + ا + ع + — + ل
Asan		س + — + ه + ل
Səmərə, bəhrə		ث + — + م + ' + ر + ه
Sabit		ث + ا + ب + — + ت
Oskurək		س + — + ر + ف + ه
Ustad		أ + س + ت + ا + د
Şahid		ش + ا + ه + — + د
Vəqf		و + ' + ق + ف
Məful		م + — + ف + ع + و + ل
Siçanlar		م + و + ش + ه + ا
On doqquz		ن + و + ز + د + ' + ه
Ildırım		ص + ا + ع + — + ق + ه
Fit		س + و + ت
Vərəsəlik		و + — + ر + ا + ث + ' + ت
Sulh		ص + — + ل + ح
Sərvət		ث + — + ر + و + ' + ت

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین سوم

AZƏRİ

فارسی

Ulduz

گوتَب

Inək

گاو

İsti

گرم

Çuxur

گودال

Qoz

گردو

Dərin

گود

Boyun

گردن

Canavar

گرگ

Pişik

گربه

It

سگ

AZƏRİ

فارسی

Vaxtlar

اوقات

Vəziyyətlər

اوضاع

Yag

روغن

Dovrə

دوره

Uzaq

دور

Yeni

نو

Saç

مو

Kokləmək

کوک

Kəm agıl

گودن

Kor

کور

Kurk

کُرک

İş

کار

Kagız

کاغذ

Qurd

کرم

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین چهارم

AZƏRİ	فارسی	AZƏRİ	فارسی
Corab	جوراب	Bu	این
Şey	چیز	Aslan, sud, su kran	شیر
Çarəsiz	بیچاره	Sini (podnis)	سینی
Gobələk	قارچ	Bir	یک
Bolt	پیچ	Paket	پاکت
Heç nə	هیچ چیز	Komək	یاری
Heç yer	هیچ جا	Yəni	یعنی
Eyvan	ایوان	Səy, çalışmaq	سعی
Meydan	میدان	İrad	ایراد
Heyvan	حیوان	Azadlıq	آزادی
Ney	نی	Icad	ایجاد
Tikan	خار	Cəvab	جواب
Zəlil	خوار	Fil dişi	عاج
Xış	خیش	Cib	جیب

AZƏRİ

Çox
Yaş

فارسی

خیلی
خیس

AZƏRİ

Ozu
Mismar
Deşik

فارسی

خویش
میخ
سوراخ

به صورت یک واژه بنویسید
Dinləyin və təkrar edin

تمرین پنجم

Onlar		ای + ش + ا + ن
Siz		ش + ُ + م + ا
Şikayət		ش + ِ + ک + ا + ی + ت
Kuçə		ک + و + چ + ه
Xiyaban		خ + ی + ا + ب + ا + ن
Komək		ک + ُ + م + َ + ک
Çirkli		ک + َ + ث + ی + ف
Çıraq		چ + ِ + ر + ا + غ
Ey kaş		ای + ک + ا + ش
Gul		گ + ُ + ل
Siçanlar		م + و + ش + ه + ا
On doqquz		ن + و + ز + د + َ + ه
Ildırım		ص + ا + ع + ِ + ق + ه

Gəzinti		گ + ز + د + ی + ش
Qazi		ق + ا + ض + ی
Səhih		ص + ح + ی + ح
Xeyr		ن + خ + ی + ر
Yaxşı		خ + و + ب
Cavan		ج + و + ا + ن
Moizə		م + و + ع + ظ + ه
Vaxt		م + و + ق + ع
Vəsflər		أ + و + ص + ا + ف
Yeni doğulmuş uşaq		ن + و + ز + ا + د
Sandıq		ص + ن + د + و + ق
Bayram		ع + ی + د

İldırım

Fit

Vərəsəlik

Sülh

با حروف فارسی بنویسید
Farsca yazın

تمرین ششم

• Duxtər • qız	• Dişəb • dünən gecə	• Emşəb • bu gecə	• Şirin • şirin	• Səxt • çətin
--	--	---	---	--

• Emruz • bugün	• Xane • ev	• Mərd • kişi	• Qorosne • ac	• Pesər • oğlan
• Kuçək • kiçik	• Həmişə • həmişə	• Xonək • sərin	• Bozorq • böyük	• Diruz • dünən
• Zərd • sarı	• Eynək • eynək	• Ahəste • yavaş	• Baz həm • yenidən	• Dobare • yenidən
• İncə • bura	• Madər • ana	• Səbz • yaşıl	• Zibə • gözəl	• Qərmez • qırmızı
• Anca • ora				

با حروف فارسی بنویسید
Farsca yazın

• Medad	• Diruz	• Mərd	• Madər	• Emruz
---	---	--	---	---

• Eynək

• Biyaban

• Mərd

• Rouşən

• Julide

• Muz

• Baku

• Lebas

• Payız

• Ziba

• Kahu

• Ahu

• Çay

• Taksı

• Derəxt

• Şirin

• Emşəb

• Səxt

• Nargıl

• Peşə

• Dobare

• Doxtər

• Qorosne

• Pesər

• Dişəb

• Xonək

• Ketab

• Qəşəng

• Xane

• Pəncərə

• Həmişə

• Anca

• İncə

• Kuçək

• Bozorg

• Emruz

Üçüncü dərs

بخش اول
Birinci hissə

جا
yer

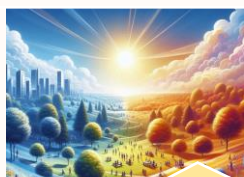
او [اون]
o (şəxs əvəzliyi)

این
bu

آن [اون]
o

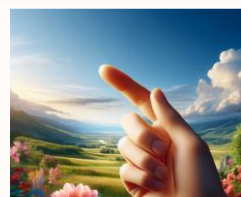
روز
gün

کجا؟
hara?

اینجا
bura

آنجا [اونجا]
ora

امشب
bu axşam

امروز
bugün

سال
il

شب
axşam

پارسال
keçən il

دیشب
dünən axşam

دیروز
dünən

امسال
bu il

دَفْتَر dəftər	کِتَاب kitab	صَنْدَلِی stul	مِیز stol
بِک [یه] bir	مَدَاد karandaş	قَلَم qələm	کَاغَذ kagız
بِنج beş	چَهَار [چارا] dörd	سَه üç	دُو iki
نُه doqquz	هَشْت [هش] səkkiz	هَفْت [هف] yeddi	شِش [شیش] altı
آقا ağa, bəy	زَن qadın	مَرَد kişi	دَه on
پِسر oğul	مَادَر ana	پَدَر ata	خَانِم xanım
بَرَادَر qardaş	خَوَاهَر (= خَاهَر) bacı	بَچَه uşaq	دُخْتَر qız
سَاعَت saat	أَتَاق otaq	مَنْزِل mənzil	خَانِه [خونه] ev

بیا
gəl

هستند [هستن]
- dırlar 4

حالا
indi

دارد [داره]
varıdır

کی؟
kim?

بله
bəli

و
və

برو
get

چیست (= چی است)
[چیه]؟
nədir?

کیست (= کی است) [کیه]؟
kimdir?

چه
nə

آست / ست

—dır 4 (III şəxs tək
bildirən xəbər
şəkilçisi)

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

Bu kişi

این مرد

Bu qadın

این زن

Bura gəl

بیا اینجا

Bu ev

آن خانه [اون خونه]

Bu cənab

آن آقا

Bu xanım

آن خانم

Metal nömrə nişanı

یک پلاک [یه پلاک]

Üç stul

سه صندلی

Beş gün və dörd gecə

پنج روز و چهار [چار] شب

Gün və gecə

روز و شب [روز شب]

İki qələm	دو مداد
Doqquz kişi	نُه مرد
Yeddi gecə	هفت شب [هف شب]
Bu iki oğlan	این دو پسر
Bu stul	این
Ora get	بُرو آنجا [اونجا]
Saat yeddidir	ساعت هفت است [هفته]
Bu stul	این میز
Bu nədir?	این چیست [چییه؟]

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın

تمرین دوم

O dəftər	Səkkiz ev
Bu kitab	Ana və oğul
Bir qələm	Altı gün və beş gecə
Üç karandaş	İki karandaş və üç dəftər
Bu ana	Doqquz uşaq
O oğlan	Ata və qız
Altı stul və dörd	Yeddi saat

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

فارسی	آذری	محاوره‌ای فارسی
این است	Budur	اینه
این یک میز است	Bu bir stoldur	این یه میزه
آن یک صندلی است	O bir stuldur	اون یه صندلیه
او یک آقا است	O bir kişidir	او / اون یه آقاس
علی آنجاست	Əli buradadır	علی اونجاس
او کجاست؟	O haradadır?	اون کجاس؟
فرید آنجاست	Fərid oradadır	فرید اونجاس
ژاله آنجاست؟	Jalə oradadır?	ژاله اونجاس؟
بله، او آنجاست	Bəli, o oradadır	بله، اون اونجاس
آن چیست؟	O nədir?	اون چیه؟
این زن کیست؟	Bu qadın kimdir?	این زن کیه؟

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın

تمرین دوم

1. O kişi kimdir?
2. Bu ağacdır.
3. O cənab buradadır.
4. Hüseyn haradadır?
5. Stol oradadır.
6. Bu xanımın iki uşağı var.
7. O kitab gözəldir.
8. Əlinin iki qardaşı bir bacısı var.
9. Orada üç qələm və dörd dəftər var.
10. Bu qız kimdir?

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین سوم

اکبر: این چیه؟

لاله: این یه قلمه.

اکبر: اون چیه؟

لاله: اون یه مرده.

اکبر: اون آقا کیه؟

لاله: اون آقا، نادره.

اکبر: این خانم و اون آقا کی هستن؟ کین

دُختر داره؟

نه؟

لاله: ژاله و نادر.

اکبر: ژاله

لاله: بله، او یه دختر داره.

اکبر: اینجا کجاس؟

لاله: اینجا اصفهانه.

اکبر: اونجا چیه؟

لاله: اونجا یه میز و شیش صندلیه.

اکبر: کی اونجاس؟

لاله: چهار پسر و هفت دختر.

اکبر: نادر امشب کجاس؟

لاله: او امشب اینجاس.

اکبر: حالا اون دو خواهر و سه برادر کجا هستن؟

لاله: اون دو دختر و سه پسر حالا اینجان.

اکبر: نادر بچه داره؟

لاله: بله، او یه بچه داره.

Dördüncü dər

زشت
Çirkin

قَشَنگ
Qəşəng

بَد
Pis

خوب
Yaxşı

جَوَان, [جَوون]
Cavan

کهنه
Köhnə

کثیف
Pis

تَمیز
Təmiz

ریز
Xırda

کوچک, [کوچیک]
Kiçik

بُزُرگ
Böyük

نُو
Yeni

داغ
Qaynar

گرم
İsti

خُنک
Sərin

سَرَد
Soyuq

سِفید Ağ	گُرْسَنه, [گُشنه] Ac	پیر Qoca	تَشْنه Susuz
سیب Alma	سَبْز Yaşıl	زَرْد Sarı	سیاه Qara
دَر Qapı; da ²	کیوی Kivi	لیمو Limon	اَنگور Üzüm
بَشِسته Bağlı	باز, [اوز] Açıq	دیوار Divar	پَنجَره Pəncərə
خُرُوس Xoruz	اَسَب At	هَوا Hava	آب Su
ماه Ay	هَفْتَه Həftə	رُوباه Tülkü	مُرغ Toyuq
پَرِروز Sırağagün	پَس فَردا Birigün	فَردا Sabah	دَقِيقه, [دَيقه] Dəqiqə
هَم Hamı	تُند İti	آهسته mənzil	یَواش Yavaş

کِی

Nə vaxt?, Nə zaman?

هَمیشه

Həmişə

تَمَام

Hamısı

هَمه (هَمه ی)

Hamısı

مَعْرِفَه وَ نَكْرَه**Müəyyənlik və qeyri-müəyyənlik**

$$\text{مَعْرِفَه} + \left\{ \begin{array}{l} \text{یک [یه] ی} \\ \text{یک ی} \end{array} \right\} \leftarrow \text{نَكْرَه}$$

$$\text{bir kişi} \left\{ \begin{array}{l} \text{مَرَد} + \text{ی} \leftarrow \text{مَرَدِی} \\ \text{یک [یه]} + \text{مَرَد} \leftarrow \text{یک [یه] مَرَد} \\ \text{یک [یه]} + \text{مَرَد} + \text{ی} \leftarrow \text{یک [یه] مَرَدِی} \end{array} \right.$$
بشنوید و تکرار کنید**Dinləyin və təkrar edin****تمرین اول**

گُربه‌ای اینجا است.

یک آسب آنجا بود. (یه آسبی اونجا بود.)

دیروز یک خائمی اینجا آمد. (دیروز یه خائمی اومد اینجا.)

یک سَگِ هَمیشِه آنجاست (یه سَگی هَمیشِه اونجاس)

یک هَفْتِه، هَفْتِ روز است (یه هَفْتِه هَف روز)

دَری باز بود (یه دَری باز بود)

چیزی (یه چیز / یه چیزی)

مُفْرَد و جَمْع

Tək və cəm

تمرین دوم

مفرد + «ها» [۱] ← جمع

مرد + ها ← مَردها

آسب + ها ← آسبها

[آسب + ۱ ← آسبا]

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar edin

تمرین دوم

آنها [اونا]
 پدرها [پدرا]
 پدرهایی (= ی) [پدرایی]
 کتابها [کتابا]
 کتابهایی [کتابایی] [یه کتابایی]
 چیزها [یه چیزایی]
 آن بچه (= بچ چه)
 هفت بچه
 آن هفت بچه
 بچه ها
 بچه هایی
 آن [اون] بچه ها آمدند [اومدن]
 همه رفتند [رفتن]
 همه (= ی) آنها رفتند.
 تمام بچه ها رفتند.
 همه شب

تَمَامِ شَب

هَمِّه شَبِهَا

تَمَامِ شَبِهَا

این پنج پسر دُوباره آمدند [اومَدن]

این خانمها کی اینجا آمدند؟

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین سوم

1. Qapı bağlı idi.
2. Bir qapı bağlı idi.
3. Bütün qapılar bağlı idi.
4. Bütün bu qapılar bağlı idi.
5. Bəzi qapılar bağlı idi.
6. Dünən bir kişi burada idi.
7. Bütün kişilər həmişə orada idi.
8. Sırağagün bəzi kişilər burada idi.
9. Bütün uşaqlar gəldi.
10. O üç qadın sırağagün getdilər və dünən gəldilər (qayıtdılar).
11. O oğlan bura nə vaxt gəlib?

Beşinci dər

اسم و صفت

İsim və sifət

- در فارسی : اسم + ی + صفت
- در تلفظ آذربایجانی : صفت + اسم

فارسی	تحلیل ساختاری	تلفظ آذربایجانی
مردِ گُرسنه [مرد گشنه]	مرد + _ + گُرسنه	Ac kişi
هوایِ خوب	هوا + ی + خوب	Yaxşı hava
کتابِ مُفید	کتاب + _ + مُفید	Faydalı kitab
دُخترِ زیبا	دُختر + _ + زیبا	Gözəl qız
ماشینِ جدید	ماشین + _ + جدید	Yeni maşın

📢 نکات مهم:

- ✓ در فارسی، صفت بعد از اسم می آید و با ی/ـ به آن متصل می شود.
- ✓ در تلفظ آذربایجانی، صفت قبل از اسم می آید و هیچ گونه پسوند یا نشانه ای برای اتصال نیاز ندارد

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

فارسی	ترکی آذربایجانی
دخترِ زیبا	Gözəl qız
مردِ جوان	Cavan kişi
هَوایِ سَرَد	Soyuq hava
لیمویِ تُرَش	Turş limon
پَنجِرِه (= ی) باز	Açıq pəncərə
خانه (= ی) بزرگ	Böyük ev
خانه بزرگی	Böyük bir ev
چیزِ خوب	Yaxşı şey
چیزهایِ بد	Pis şeylər
مردهایِ گُرسنه	Ac kişilər
خانه‌هایِ بزرگی	Böyük evlər

فارسی	ترکی آذربایجانی
کدام دختر زیبا؟	Hansı gözəl qız?
کدام خانه های بزرگ؟	Hansı böyük evlər?
این دو پنجره (= ی) بسته	Bu iki bağlı pəncərə
آن گربه سفید قشنگ	O ağ qəşəng pişik
این درِ کثیف و کهنه	Bu çirkli və köhnə qapı

بشنوید و بنویسید
Dinləyin və yazın

تمرین دوم

فارسی	تلفظ آذربایجانی
هوای گرم	İsti hava
پَرِروز هوا گرم بود	Sırağagün hava isti idi
اسب سفید	Ağ at
این اسبها سفید هستند	Bu atlar ağdırlar

فارسی	تلفظ آذربایجانی
سیبهای سبز ترش هستند	Yaşıl almalar turşdurlar
آنگور زرد شیرین است	Sarı üzüm şirindir
آن پدر پیر سه پسر جوان دارد	O qoca atanın üç cavan oğlu var
این مادر جوان دو بچه کوچک تمیز دارد	Bu cavan ananın iki təmiz uşağı var
آن زنهای پیر آهسته رفتند	O yaşlı qadınlar yavaş getdilər
اینجا همیشه هوا سرد است	Burada hava həmişə sərin dir
آن چیزهای خوب کجا هستند؟	O yaxşı şeylər haradadırlar

تَعَجُّب

Təəccüb

چه
عَجَب

اسم ... + ی!

چه + شَب + ی ← چه شَبی!
عَجَب + شَب + ی ← عَجَب شَبی!

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین سوم

تلفظ آذربایجانی	فارسی
(əcəb) gündür!	چه روزی!
Əcəb gündür!	عَجَبِ روزی!
Nə yaxşı gündür!	چه روزِ خوبی!
Bəh bəh əcəb yaxşı gündür!	بَه بَه عَجَبِ روزِ خوبی!
Nə pis və köhnə pəncərədir!	بَه بَه چه خانه (=ی) تمیزِ زیبایی!
Əcəb soyuq gecədir!	عَجَبِ شَبِ سَرْدِیست [سَر دِیَه]!
Nə yaxşı müəllimdir!	چه مُعَلِّمِ خوبی!
Nə (əcəb) evlərdir!	چه خانه هائی!
Nə şirin limonlardır!	چه لیموهای شیرینی!

$$\left\{ \begin{array}{c} \text{صِفَت} \\ \text{فِعْل} \end{array} \right\} + \left\{ \begin{array}{c} \text{چه} \\ \text{عَجَب} \end{array} \right\}$$

Nə pis!
Əcəb pisdır!

چه بَد!
عَجَبِ تَرشَه!

چه + بَد
عَجَب + تَرشَه

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین چهارم

تلفظ آذربایجانی	فارسی
Nə yaxşı!	چه خوب!
Nə gözəldir!	چه زیباست!
Əcəb yaxşıdır!	عَجَبْ خوبه!
Nə yaxşıdır!	چه خوبه!
Nə pisdır!	چه بدّه!
Əcəb soyuq gecədir!	عَجَبْ تَنَد رَفَت!
Nə yavaş gəldi!	[چه یَواش اومَد!]
Nə soyuqdur!	چه سَرده!
Bu alma əcəb turşdur!	این سیب عَجَبْ تُرْشّه!
O qoca kişi əcəb acdır!	[اون مَرَدِ پیر عَجَبْ گُشنَه س!]
Hava əcəb istidir!	هوا عَجَبْ گَرْمه!
Bu su nə (necə də) çirkli və qaynardır!	این آب چه کَثیف و داغه!

چه + اسم... + ی؟

چه + پول + ی ← چه پولی؟

چه + کتاب + ی ← چه کتابی؟

تلفظ آذربایجانی	فارسی
Nə (hansı) gün?	چه روزی؟
Nə gün(dür)!	چه روزی!
Nə (hansı) köhnə kitab?	چه کتابِ کهنه ای؟
Nə köhnə kitab(dır)!	چه کتابِ کهنه ای!
Nə (hansı) kağızlar?	چه کاغذهایی؟ [چه کاغذایی؟]
Nə (əcəb) kağızlar(dır)!	[چه کاغذایی!]
Nə (hansı) qara qələmlər?	چه قلمهای سیاهی؟ [چه قلمای سیاهی؟]
Orda kim var?	چه کسی آنجاست؟ [چه کسی اونجاست؟]
Dünən burda kim var idi?	چه کسی دیروز اینجا بود؟
Burda nə qəşəng şeylər var!	چه چیزهای قشنگی اینجا است!

۱. سیاه ، گریه ، آنجا ، است.
۲. این ، گرم ، آب ، است.
۳. آسب ، او ، تشنه ، و ، گرسنه [گشنه].
۴. آن ، زرد ، سگ ، بچه ، پنج ، دارد.
۵. خانم ، این ، جوان ، پسر ، دارد ، یک.
۶. ترش ، بد ، است ، انگور.

۷. کهنه ، پَنجره ، وَ ، است ، کثیف.

۸. اِنجا ، بِنشین ، وَ ، بیا.

۹. کثیف ، دیوار ، است ، زشت.

۱۰. مَرَد ، پیر ، وَ ، تَمیزی ، بود ، اینجا.

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین ششم

[محمد : سلام

زینب : سلام

م : امروز هوا چطوره

ز : یه کمی سرده

م : هوای سرد خوبه؟

ز : نه خیلی خوب نیس

م : پریروز هوا چطور بود؟

ز : خیلی گرم بود.

م : اون پنجره بازه؟

ز : نه، بسته س.

م : اون زنهای جوون کی رفتن خونه؟

ز : اونا پریروز اینجا بودن ولی دیروز همه رفتن.

م : اون زن پیر گرسنه [گشنه] س؟

ز : بله، خیلی گشنه س.

م : در بزرگ بازه.

ز : در کوچیک هم بازه.

م : این سیبای سبز همه ترشن.

ز : انگورام (= انگورها هم) ترشن.

م : ساعت چنده؟

ز : هفت و یازده دقیقه.

م : خداحافظ.

ز : خداحافظ.]

Altıncı dər

بخش اول
Birinci hissə

چشم [چشم]
göz

أبرو
qaş

مو
saç

سر
baş

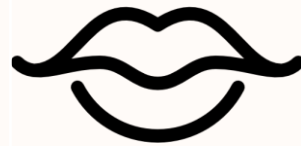
دست
əl

گوش
qulaq

صورت
üz

لب
dodaq

زَن، خاتَم
qadın, xanım

دوست
dost

پوست
dəri

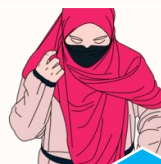
پا
ayaq

چای [چایی]
çay

مُعَلِّم
müəllim

هَمْسَر
Sərin

شَوهر
həyat yoldaşı
(kişi)

دانشجو tələbə	شاگرد şagird	اُستاد ustad	رو üzərində
اسم ad	دانشگاه universitet	دبیرستان orta məktəb	دبستان ibtidai məktəb
نان [نون] çörək	قهوه kofe	شکر şəkər	قند qənd
خُرما xurma	ماست qatıq	کره kərə yağı	پنیر pendir
هَلُو şaftalı	گلابی armud	گیلاس gilas	میوه meyvə
دِرخت ağac	باغ bağ	نارنگی mandarin	پُرتقال portağal
لاغر arıq	چاق kök	حال indi	کال، نارَس kal, dəyməmiş
تلخ acı	شور duzlu; məsləhət	سنگین ağır	سَبک yüngül

قَرْمَز، سُرْخ qırmızı	رَنگ rəng	چَپ sol tərəf	راست sağ tərəf
خَر، أَلَاغ uzunqulaq	حَيَوَان [حَيَوُون] heyvan	قَهْوَه يِي qəhvəyi	آبِي mavi
بَرَّه quzu	گوسفند qoyun	گوسالَه buzov	گاو inək
يَا زَدَه on bir	کِشَوْر ölkə	شَهْر şəhər	گوشْت ət
پَا نَزْدَه [پُونَزْدَه] on beş	چَهَارْدَه [چَارْدَه] on dörd	سِي زَدَه on üç	دَوَا زَدَه on iki
نُوزْدَه on doqquz	هَجْدَه [هِيژْدَه] on səkkiz	هَفْدَه [هِيوْدَه] on yeddi	شَانَزْدَه [شُونَزْدَه] on altı
	زِير altında	هَنُوز hələ	بِيست iyirmi

Şəxs sonluqları və ya qısa xəbər şəkilçiləri

Mənəm

Sənsən

Odur

Bizik

من — م

تو — ی

او [اون] — ست [ه]

ما — یم

Siz**siniz**

شما — یَد [— یَن]

ایشان [ایشون]، آنها [اونا] — نَد [— ن]

Onlar**dı**

Qeyd etmək lazımdır ki, III şəxs təkdə qeyd olunan است (əst) şəxs sonluğu vəzifəsi deyil, yalnız xəbər şəkilçisi vəzifəsini daşıyır.

هست və نیست sözlərinin şəxs sonluqları ilə işlədilməsi

1. هست sözü ayrılıqda işlənən zaman «var», «vardır» mənasını ifadə edir. Məsələn:

sinifdə müəllim — در کلاس معلم هست

var

evdə su var — در خانه آب هست

2. هست şəxs sonluqları ilə birlikdə işlənən zaman xəbər şəkilçiləri vəzifəsini daşıyır. Qeyd etmək lazımdır ki, yuxarıdakı şəxs sonluqları həm də qısaldılmış xəbər şəkilçiləri kimi işlənilirlər.

*نیست (deyil) sözü də eyni qayda ilə, yəni həmin şəkilçilərlə işlənən zaman Azərbaycan dilindəki deyiləm, deyilsən, deyildir, deyilik və s. kimi inkar sözlərinin qarşılığı olurlar. Məsələn:

Mən tələbə deyiləm — من دانشجو نیستم

Sən fəhlə — تو کارگر نیستی

deyilsən

O həkim deyil — او پزشک نیست

تمرین اول

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar edin

صرف ضمائر + فعل بودن در فارسی

فارسی رسمی	فارسی گفتاری
مَنْ + مَم → مَمَم	مَمَم
تُو + ی → تویی	تویی
او + سست (= آست) → اوست	اون + ه → اونه
ما + ییم → ماییم	ماییم
شُما + ید → شمایید	شُما + ین → شما ین
ایشان + ند → ایشانند	ایشون + ن → ایشونن
آنها + ند → آنها یند	اونا + ن → اونا

نکات:

- ✓ در فارسی رسمی، از -ست و -ند برای سوم شخص مفرد و جمع استفاده می‌شود.
- ✓ در فارسی گفتاری، این‌ها به "اونه" و "اونا" تبدیل می‌شوند.
- ✓ "شما ین" رایج‌تر از "شما ید" در گفتار روزمره است.

تمرین دوم

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar edin

صرف ضمائر + فعل بودن در فارسی

فارسی رسمی	گفتاری
مَنْ + مَم → مَمَم	
تُو + ی → تویی	
او + سست (= آست) → اوست	اون + ه → اونه
ما + ییم → ماییم	
شُما + ید → شمایید	شُما + ین → شما ین

فارسی رسمی	گفتاری
ایشان + سند → ایشانند	ایشون + من → ایشونن
آنها + سند → آنهايند	اونا + من → اونان

نکات:

✓ در فارسی رسمی، برای جمع، از -ند استفاده می‌شود.

✓ در فارسی گفتاری، از فرم کوتاه‌شده مانند "اونه" و "اونان" استفاده می‌شود.

✓ در محاوره، "شمایین" رایج‌تر از "شمایید" است.

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین دوم

صرف صفت + فعل بودن در فارسی

فارسی رسمی	فارسی گفتاری
مَنْ خَوَبَم	خوبم
تُو خَوَبِی	خوبی
او خَوَبِست	اون خوبه
ما خَوَبِیم	خوبیم
شُما خَوَبِید	شمایین / خوبین
ایشان خَوَبَند	ایشون خوبن
آنها خَوَبَند	اونا خوبن

نکات:

✓ در فارسی رسمی، از -ست و -ند استفاده می‌شود، ولی در گفتار رایج‌تر است که به "خوبه" و "خوبن" تغییر کند.

✓ در محاوره، "شمایین" یا "خوبین" به جای "شما خوبید" استفاده می‌شود.

1. O gözəldir.
2. Mən hələ gəncəm.
3. O pisdir.
4. Bu paltarlar təmizdir.
5. Sən hardasan?
6. O necədir?
7. Hansı şəhər?
8. Hansı tələbə buradadır?
9. O indi haradadır?
10. Sən acsan susuz deyilsən.
11. Orada 15 şagird var.
12. Bu ət köhnədir.
13. O uşaq arıqdır.
14. Bu qatıq turşdur.
15. O almalar şirindir.
16. O müəllim qocadır.
17. Bu su çirklidir.
18. O çay istidir.
19. Bu universitet köhnədir.
20. Hansı qadın?

Yeddinci dərs

بخش اول
Birinci hissəإضافة İzafə
(təyini söz birləşməsi)

اسم + { َـ ِـ } + اسم / ضمير

onun gözü

چشمِ او

qoyunun qulağı

گوشِ گوسفند

sənin qaşın

أبروی شما

Həsənin evi

خانه (= خانه ی) حَسَن

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

فارسی	
خانمِ حسنی	
آقای شاکری	
کشورِ ایران	
شهرِ شیراز	
شهرِ شیراز	

فارسی	
دستِ مادر	
دو پایِ من	
مویِ پروین	
گلابیِ دوستِ شما	
قهوه (= ی) ترکیه	

فارسی
آسبِ کی؟
[اون آسبِ کیه؟]
گوشتِ گوساله
زیرِ میز
رویِ کاغذ

فارسی
شوهرِ فاطمه
زنِ قَره‌اد
برگِ سبزِ درخت
گوشتِ گاو
رنگِ سُرخ
رنگِ پوستِ برادرِ من سیاه‌ست [هه]

به فارسی ترجمه کنید
Fars dilinə tərcümə edin

تمرین دوم

Azəri
1. Onun həyat yoldaşı (qadın)
2. Sənin həyat yoldaşın (kişi)
3. Mənim dostlarım
4. Sizin tələbələriniz
5. O müəllimin adı
6. Mənim sağ əlim
7. Bizim ustadımız
8. Sizin universitetiniz böyükdür.
9. Yaşıl almalar turşdur.
10. O ağacın altında üç at var.
11. Mənim dostumun bağı böyükdür.
12. Stolun üzərində beş köhnə kitab var.
13. On iki şagird və on beş tələləbə
14. Ağ və qara pişik ağacın üzərindədir.

فارسی

Azəri
15. O oğlanın saçları sarıdır.
16. Mənim yaşıl paltarım hələ təzədir.
17. O arıq kişiler kimdir?
18. Bu ağacın meyvələri hələ kəldir.
19. Bizim şəhərin havası həmişə istidir.
20. Sənin sol əlin stolun üzərindədir.
21. Bizim otağın pəncərəsi açıqdır.
22. Bu şaftalı ağacıdır və o portağal ağacıdır.
23. Armud ağacının yarpaqları sarıdır.
24. O qoca kişi bizim ustadımızdır.
25. Onların evi təmiz və gözəldir.

فارسی

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar

تمرین سوم

فارسی
مال کی؟
مال علی
این مال من است.
[این مال منه]
آن چای شیرین مال دوست
[اون چایی شیرین مال دوست]
ماست ترش مال دوست ماست.
[ماست ترش مال دوست ماس]

فارسی
مال من
مال تو
مال او [اون]
مال ما
مال شما
مال آنها [اونا], ایشان [ایشون]
این نان و کره مال دوست.

فارسی

آن میوه‌های شیرین مالِ باغِ پدرِ خاتمِ
شماست.

این صندلیهای قهوه یی مالِ اتاقِ آنهاست.
این صندلیای قهوه یی مالِ اتاقِ اونا

فارسی

[این نون و پنیر مالِ اونه]

آن قهوه (= ی) تلخ مالِ کیست؟
[اون قهوه تلخ مالِ کیه؟]

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın və təkrarlayın

تمرین چهارم

Azəri

1. Bu kitab mənimdir.
2. O böyük ev hələ onlarındır.
3. Bu çay kimindir?
4. Lalə kimin bacısıdır?
5. O oğlan mənim qardaşımdır.
6. Bu acı kofe Əlinindir.
7. Bu qırmızı və qara qələm o şagirdindir.
8. Stolun üzərindəki köhnə saat Həsəninindir.
9. Bu böyük çanta mənimdir.
10. Stolun altındakı ağ ayaqqabı o arıq uşağındır.
11. O böyük və köhnə ev onlarındır.
12. Bu qara və şirin üzümlər dostumun atasının bağınındır.
13. Bu təmiz və işıqlı otaq sizindir.
14. O köhnə və çirkli paltarlar sənindir?
15. Bu qara stol bizim otağındır.

فارسی

ضمیرهای ملکی پیوسته

Mənsubiyyət şəkilçiləri və onların yazılış qaydaları

کتاب + م = کتاب من
 کتاب + ت = کتابت [ت] = کتاب تو
 کتاب + ش = کتابش [ش] = کتاب او
 کتاب + مان = کتابمان [مون] = کتاب ما
 کتاب + تان = کتابتان [تون] = کتاب شما
 کتاب + شان = کتابشان [شون] = کتاب ایشان

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar

تمرین پنجم

پدرم	پدر من	بچه اش	[بچش]
دستهایتان	[دستاتون]		پنجره اتاقمان
آبرویت	آبروی تو [آبروت]	گلابیمن	(= گلابی مان) [گلابیمون]
رادیویشان	[رادیوشون]	لباسهای کثیف و کهنه ات	[لباسای کثیف و کهنه ات]
دانشجوییتان	دانشجوی جوانتان	پایمان	[پامون]

خود

خود + ضمیر ملکی / اسم

خود + م = خودم ← خود من
 خود + ت = کتابت [ت] ← خودت = خود تو
 خود + ش = کتابش [ش] ← خودش = خود او

خود + مان [مـون] ← خودمان = خودِ ما

خود + تان [تـون] ← خودتان = خودِ شما

خود + شان [شـون] ← خودشان = خودِ ایشان / آنها

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar

تمرین ششم

فارسی
پسرِ من خودِش آمد.
خودِ او رفت.
او خودِش رفت.
آنها خودِشان هستند.
[اونا خودِشونن]
خواهرها خودِشان رفتند.
[خواهرا خودِشون رفتن]
دوستِ خودِ من
پسرِ خودِتان

فارسی
خودِ ناصر
خودِ برادرها
خودِ پدرم
پدرم خودِش
من خودم
ما خودمان
شما خودتان
تو خودت برو.
آنها خودشان

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın və təkrarlayın

تمرین هفتم

Azəri	فارسی
1. Onların uşaqları haradadır?	
2. Sənin dostun dünən axşam harada idi?	
3. Onun ayağı stolun altındadır.	
4. Mənim böyük oğlum evdədir.	
5. Mənim bacımın qırmızı çantası	
6. Bizim otağın köhnə qapı və pəncərəsi	
7. Onun həyat yoldaşı (qadın) gəldi.	
8. Mənim qızımın müəllimi özü burada idi.	
9. Sən özün	
10. Hüseyn özü	
11. O qız özü getdi.	
12. Onun yaşıl paltarı yeni və gözəldir.	
13. Onlar özləri haradadır?	
14. Sənin qırmızı kitabın mənim stolumun üzərindədir.	
15. Sizin qızınız orta məktəb şagirdidir.	

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar

احسن: سَلامٌ عَلَیْکُمْ.

ژاله: سلام، حَالَتُون چطوره؟

ح: مَمْنُونَم، خِیلی خوبم، حالِ شما چطوره؟

ژ: مَنَم (= من هَم) خوبم، خِیلی مُتَشکَّرَم.

ح: حالِ مادرِتون چطوره؟ ایشون حالا بَهِتَرَن؟

ژ: بله، بَهِتَرَن خُدا رو شُکر.

ژ: بِبَخشید، اون آقا و خانم کِین؟

ح: آقای یزدی و خانمِشون.

ژ: دوستِ شما هستن؟

ح: بله، دوستای خوبِ من.

ژ: دوستایِ خودتون یا دوستایِ برادرِتون؟

ح: دوستایِ خودِمن.

ح: آقای یزدی!، بِفَرَمایید اینچا.

ح: ایشون آقای یزدی، خانمِ یزدی.

ژ: خُوشوقَتَم، بِفَرَمایین.

یزدی: خِیلی مَمْنُونَم.

ح: ایشون خانمِ دُکُتَر ژاله صَفا هَسْتَن.

ژ: بِبَخشید، شُما بچّه هم دارین؟

خانم یزدی: بله، ما سه بچّه داریم، دو پسر و یه دختر.

ح: چَند سال دارَن؟

آقای یزدی: پسرِمون، یکی شون بیس سال داره و اون یکی هیودّه سال، دخترِمون یازده سالشه.

ژ: بِبَخشید، روزا کجا میرَن؟

خانم یزدی: پسرِ بُزرگِمون میره دانشگاهِ تهران، پسرِ کوچکترِمون میره دبیرستانِ ابنِ سینا، و

دخترِمون دَبستانِ رازی.

آقای یزدی: بِبَخشید، ساعت چَنده؟

ح: نُه و بیست دَیقه.

خانم یزدی: خُداحافظ.

ژ: خدانگهدار. [

Səkkizinci dərs

بخش اول
Birinci hissə

بَرگ
yarpaq

شِکوفه
tumurcuq

گُلْدان [گُلْدون]
gülđan

گُل
gül

کُوچه
küçe

خیابان [خیابون]
xiyaban

نَرگِس
nərgiz gülü

یاس
yasəmən
gülü

دُكان [دُكون]
dükan

مَغازه
mağaza

راه
yol

مِیدان [مِیدون]
meydan

لَبَنیاتی
süd məhsulları
satılan yer

نانوایی [نونوایی]
çörəkçi

قَصَّابی
qəssab

فُروشگاه
super market

بوقلَمون
hinduşka

میوه فروشی
meyvə
satılan yer

سبزی فروشی
göyərtili
satılan yer

خوربار فروشی
ərzaq
mağazası

سیب زمینی
kartof

پیاز
soğan

ماهی
balıq

مُرغ
toyuq

خَرْبُزَه
yemiş

خیار
xiyar

کاهو
kahı

گُوجه فَرَنگی
pomidor

رُوغَن
yağ

بِرِنج
düyü

مُوز
banan

هندوانه، هندونه
qarpız

صُبْح [صَب]
sübh

گِران [گِرُون]
baha

أرزان [أَرزُون]
ucuz

تُخْمِ مُرغ
yumurta

صُبْح بِخیر
sabahınız xeyir

اِمروز صُبْح
bugün tezdən

دِیروز صُبْح
dünən tezdən

فَردا صُبْح
sabah tezdən

ناهار
nahar

فَردا ظُهر
sabah günorta

ظُهر
günorta

صُبْحانه
səhər yeməyi

لَذِیذ
ləzzətli

شام
axşam

فَردا عَصْر
sabah axşamçağı

عَصْر
əsr, axşamçağı

بَہار
yaz, bahar

فَصل
fəsil

مَرْدُم
camaat

غَذا
yemək

پول
pul

زِمِستان، زِمِستون
qış

پاییز
payız

تابِستان، تابِستون
yay

کَم
az

کیلو
kilo

ریال
riyal

تومان، تُمَن
tümən

دیر
gec

بیشتر
daha çox

زیاد
çox, çoxlu

کمی، یه کمی
biraz

دِرَاز
uzun

نَزدیک
yaxın

دور
uzaq

زود
tez

رَفَتَن
getmək

بُودَن
olmaq

خَرِیدَن
almaq

کوتاه
qısa

تا
qədər

آز
-dan2

نِشَسْتَن
oturmaq

آمَدَن، اومَدَن
gəlmək

هَر
hər

چرا؟
niyə? nə üçün?

به
-a; -ə

دَر
-da2

هَر کَس، هَر کَسی
hər kəs

هَر روز
hər gün

Sifətin müqayisə dərəcəsi

صِفَت + — تَر ← صِفَتِ بَرْتَر
مردِ جوان مردِ جوانتر

صِفَتِ بَرْتَر + آز

این مرد جوانتر از آن مرد است Bu kişi o kişidən daha cavandır

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

Azəri
şirin alma
daha şirin alma
Bu alma ondan daha şirindir.
Daha şirin alma sizindir.
Dünən bugündən daha soyuq idi.
Siz hamıdan yaşlısınız.
Hansı evin daha çox otağı var?
Bu daha yaxşıdır ya o?
Kimin pulu daha azdır? Mənim ya sənin?
Hansı yol daha uzundur? Tehrandan Rəştə ya Tehrandan Kermana?
Bugün halım daha yaxşıdır.

فارسی
سیب شیرین
سیب شیرینتر
این سیب شیرینتر از آنست [اونه].
سیب شیرینتر مال شماست [شماس].
دیروز سردتر از امروز بود.
شما پیرتر از همه اید [این].
کدام خانه بیشتر اتاق دارد؟ کدوم خونه بیشتر اتاق داره؟
این بهتر است یا آن؟ = این خوبتر است یا آن؟ این بهتره یا اون؟
پول کی کمتر است؟ مال من یا مال او؟ [پول کی کمتره؟]
کدام [کدوم] راه درازتر است [درازتره]؟ از تهران تا رشت یا از تهران تا کرمان؟
امروز حال من بهتر است [بهتره].

Azəri	فارسی
İranda qoyun əti inək ətindən daha bahadır.	در ایران گوشتِ گوسفندِ گرانتر از گوشتِ گاو است.
Toyuq (əti) buzov ətindən daha bahadır.	مُرغ ارزانتر از گوشتِ گوساله است [گوساکی].
Balıq əti toyuq ətindən daha dadlıdır.	ماهی لذیذتر از مُرغ است [مُرغه].
Rey küçəsi İnqilab küçəsindən daha qısaadır.	خیابانِ [خیابون] ری کوتاهتر از خیابانِ انقلاب است
Onlar bizdən daha gec gəldilər və daha tez getdilər.	آنها دیرتر از ما آمدند و زودتر رفتند. [اونا دیرتر از ما آمدن و زودتر رفتن].
Bu gecə halı daha yaxşıdır.	امشب حالش خیلی بهتر است. [امشب حالش خیلی بهتره]
Əkbərin Nahiddən on səkkiz tümən daha çox pulu var.	اکبر هجده تومان بیشتر از ناهید دارد. [اکبر هیژده تومن زیادت از ناهد داره].
Üç kilo kahı iki kilo banandan daha bahadır.	سه کیلو کاهو خیلی ارزانتر از دو کیلو موز است [موزه].

صِفَتِ بَرْتَرین Sifətin üstünlük dərəcəsi

صفت + — ترین ← صفت برترین

جوان + — ترین ← جوانترین

جوانترین مَرَد — ən cavan kişi

زیباترین زَن — ən gözəl qadın

جوانترین مَرَدها — ən cavan kişilər

زیباترین زَنها — ən gözəl qadınlar

تمرین دوم

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar

شهر بزرگ

بزرگترین شهر

تهران بزرگترین شهر ایرانست.

میدان فردوسی کوچکترین میدانهای تهرانست.

اینجا کوچکترین میدانهای تهرانند

تمرین سوم

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar

Azəri

Dünən gecə ilin ən soyuq gecəsi idi.

Yay ilin ən isti fəslidir.

Həsən Tehran universitetinin ən yaxşı tələbəsidir.

Sizin qardaşınız mənim oğlumun ən yaxşı dostudur.

Bahar ilin ən gözəl fəslidir.

Ən gözəl güllər hansılardır?

Yas ən gözəl güldür.

Bunlar sizin bağınızın ən qəşəng tumurcuqlarıdır.

Rzanın mağazası küçəmizə ən yaxın mağazadır.

Ən çox pul kimindir?

Bu, mənim evimin ən böyük otağıdır.

Balıq onun ən dadlı yeməyidir.

فارسی

دیشب سردترین شب سال بود.

تابستان گرمترین فصل است [فصله].

حسن بهترین دانشجوی دانشگاه تهرانست [تهرانه].

برادر شما بهترین دوست پسر من است [منه].

بهار زیباترین فصل سالست [ساله].

زیباترین گلهای کدام است [کدامه]؟

یاس قشنگترین گلهاست.

اینجا قشنگترین شکوفه های باغ شما هستند [هستن].

مغازه (= ی) رضا نزدیکترین مغازه به کوچه ماست [س].

بیشترین پول مال کیه؟

این، بزرگترین اتاق خانه [خونه] من است [منه].

ماهی لذیذترین غذای اوست [اونه].

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın və təkrarlayın

تمرین چهارم

Azəri
1. Qış payızdan daha soyuqdur.
2. Kartof soğandan daha bahadır.
3. Yaz yaydan biraz daha sərin dir.
4. Yay fəslinin ən isti ayı hansıdır?
5. Ən yaxşı səhər yeməyi yumurta və yağdır.
6. Onun səndən iyirmi tümən daha çox pulu var.
7. Sənin yeməyin mənimkindən daha dadlıdır.
8. O hamıdan daha tez getdi.
9. Ən yaxşı ibadət elmdir.
10. O qız bizim universitetdəki ən bilikli tələbədir.

فارسی

Doqquzuncu dər

بخش اول
birinci hissə

Felin məsdər forması مَصْدَر

Fars Dilində Feillərin Quruluşuna Göre Təsnifi

1) Sadə Feillər (افعال ساده)

Sadə feillər yalnız bir kökdən ibarət olur.

Azərbaycan dili Fars dili

gəlmək	آمدن
getmək	رفتن
almaq	خریدن

2) Düzəltmə Feillər (افعال مشتق)

Düzəltmə feillər on şəkilçi və bir sadə feildən ibarət olur.

Azərbaycan dili Fars dili

gəlmək	آمدن
çıxmaq	در آمدن
çıxartmaq	در آوردن
gətirmək	آوردن

3) Murəkkəb Feillər (افعال مرکب)

Mustəqil sozlərin köməkçi feillərlə birləşməsindən düzəldir.

Azərbaycan dili Fars dili

açmaq	باز کردن
daxil olmaq	وارد شدن
uzanmaq (yatmaq)	دراز کشیدن

Şühudi Keçmiş Zaman (گذشته ساده)

Bu zaman keçmişdə baş verən və danışanın ya birbaşa gorduyu, ya da şəhadət etdiyi hadisələri ifadə edir. **Sadə keçmiş zaman** felin **keçmiş kökü** (ساک گذشته) və **şəxs şəkilçiləri** (شناسه های صرفی) ilə düzəlir.

Sadə Keçmiş Zamanın Quruluşu

Keçmiş kök + şəxs şəkilçisi = Sadə keçmiş zaman

Azərbaycan dili Fars dili (formal) Fars dili (danışıq dili)

Mən getdim	من رفتم	من رفتم
Sən getdin	تو رفتی	تو رفتی
O getdi	او رفت	اون رفت
Biz getdik	ما رفتیم	ما رفتیم
Siz getdiniz	شما رفتید	شما رفتین
Onlar getdilər	آنها رفتند	اونها رفتن

Qayda: Keçmiş zaman şəkilçiləri

Şəxs	Şəxs şəkilçisi	Misal (rəft - getmək)
Mən (من)	-م	رفتم
Sən (تو)	-ی	رفتی
O (او)	-Ø (şəkilçi yoxdur)	رفت
Biz (ما)	-یم	رفتیم

تمرین اول

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar

دیروز سه کیلو سیب زمینی از سبزی فروشی خریدم.
شما دیروز صبح دو کیلو گوشت گوسفند از قصابی خریدید.
او دیروز عصر دو مرغ و سه ماهی خرید.
امروز صبح کمی پنیر از لبنیاتی نزدیک خانه مان خریدیم.
[امروز صبح یه کمی پنیر از لبنیاتی نزدیک خونمون خریدیم.]
پریروز صبح [صبح] ساعت یازده گجا بودید [بودین]؟
آنها دیشب ساعت نه به خانه من آمدند.
تو روی این صندلی نشست، ولی دوستت آنجا نشست.
کی به اینجا آمدید؟ و کی اینجا بود؟
چرا دیر آمدید؟
[ببخشید، فقط پنج دقیقه دیر اومدم.]

تمرین چهارم

به فارسی بنویسید و تکرار کنید
Farsca yazın və təkrarlayın

Azəri	فارسی
1. Sən oturdun.	
2. Mən gəldim.	
3. O getdi.	
4. Siz aldınız.	
5. Biz burada idik.	
6. Onlar çox gec gəldilər.	
7. Mən dünən axşam evdə idim.	

Azəri
8. Onun atası keçən il kiçik bir ev aldı.
9. Ondan on ikiyə
10. Evdən mağazaya
11. Gec ya tez
12. Ustad tələbələrə dedi.
13. O atası ilə ərzaq mağazasına getdi.
14. Müəllim mənə afərin dedi.
15. O özü gəldi.
16. O müəllimin stulunda oturdu.
17. Biz iki kilo soğan və beş kilo kartof aldığımız.
18. Onlar keçən il Məşhədə getdilər.
19. Mən məktəbə getdim.
20. Sən mağazadan qırmızı və sarı alma aldın

فارسی

İndiki Zaman (حال اخباری)

Fars dilində indiki zaman düzəltmək üçün:

1 Feilin **nəqli kökünün** (ستاک حال) əvvəlinə **می** (mi) hissəciyi artırılır.

2 Sonuna **şəxs şəkilçisi** (شناسه صرفی) əlavə edilir.

→ Qayda:

«mi + nəqli kök + şəxs şəkilçisi»

İndiki Zamanın Quruluşu

Feilin Məsdəri Keçmiş Kök (ستاک گذشته) İndiki Kök (ستاک حال)

رفت (getmək)	رفت	رو
خریدن (almaq)	خرید	خر
آمدن (gəlmək)	آمد	آ
نشستن (oturmaq)	نشست	نشین

Feilin Çəkimi (رفتن – getmək)

Azərbaycan dili Fars dili (formal) Fars dili (danışiq dili)

Mən gedirəm	می‌روم	میرم
Sən gedirsən	می‌روی	میری
O gedir	می‌رود	میره
Biz gedirik	می‌رویم	میریم
Siz gedirsiniz	می‌روید	میرین
Onlar gedirlər	می‌روند	میرن

Müxtəlif Feillərin Çəkimi

خریدن (almaq)

Azərbaycan dili Fars dili (formal) Fars dili (danışiq dili)

Mən alıram	می‌خرم	می‌خرم
Sən alırsan	می‌خوری	می‌خوری
O alır	می‌خرد	می‌خره
Biz alırıq	می‌خریم	می‌خریم
Siz alırsınız	می‌خرید	می‌خرین
Onlar alırlar	می‌خرند	می‌خرن

Mətn Məşqləri

1 Mən hər gün bir kilo xiyar alıram.

✓ من هر روز یک کیلو خیار از سبزی‌فروشی می‌خرم

2 Sən hər ay qardaşının baqqal dükənindən beş kilo düyü alırsan.

✓ تو هر ماه پنج کیلو برنج از خواربارفروشی برادرت می‌خوری

3 Afşinin atası hər il böyük bir dıbçək alır.

✓ پدر افشین هر سال یک گلدان بزرگ می‌خرد

□ (Danışiq dili: پدر افشین هر سال یه گلدون بزرگ می‌خره)

4 Biz qışda yaydan daha çox şəkər və yağ alırıq.

✓ ما در زمستان بیشتر از تابستان شکر و روغن می‌خریم

5 Siz sabah səhər Rey küçəsində kiçik bir ev alırsınız.

✓ شما فردا صبح یک خانه کوچک در خیابان ری می‌خرید

□ (Danışiq dili: شما فردا صب یه خونه کوچک تو خیابون ری می‌خرین)

6 İnsanlar yay fəslində daha çox meyvə alırlar.

✓ مردم در فصل تابستان میوه بیشتر می‌خرند

□ (Danışiq dili: مردم در فصل تابستون میوه بیشتر می‌خرن)

7 Niyə insanlar yay fəslində daha çox meyvə alırlar?

✓ چرا مردم در فصل تابستان میوه بیشتر می‌خرند؟

□ (Danışiq dili: چرا مردم در فصل تابستون میوه بیشتر می‌خرن؟)

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین چهارم

من امشب به خانه می‌آیم.

[من امشب میام خونه]

از کجا می‌آیی و به کجا می‌روی؟

[از کجا میای و کجا میری؟]

استادِ فارسی هر روز به دانشگاه می‌آید [میاد]

ما هر ماه به اینجا می‌آییم.

چرا ما هر ماه به اینجا می‌آییم؟

[ما هر ماه میایم اینجا]

شما هر هفته به شهرِ ما می‌آیید [میایین]

آنها فردا ساعتِ هشتِ صبح به مَشْهَد می‌آیند.

[اونا فردا ساعتِ هشتِ صُب میان مشهد]

من رویِ این صندلی می‌نشینم.

پهزاد همیشه رویِ [رو] آن [اون] صندلی می‌نشیند [می‌نشینه]

شما کجا می‌نشینید [می‌شینین]؟

ما زیرِ این درختِ گِیلاس می‌نشینیم [می‌شینیم]

تو نزدیکِ من می‌نشینی [می‌شینی]؟

چرا تو نزدیکِ من می‌نشینی [می‌شینی]؟

آنها [اونا] دور از پنجره می‌نشینند [می‌شینن]

چرا شما همیشه رویِ این صندلیِ کوچِک [کوچیک] می‌نشینید [می‌شینین]؟

بشنوید و تکرار کنید Dinləyin və təkrar edin

تمرین پنجم

هستن ← هست / است

بودن ← بود

من فردا شب تا ساعتِ نه در خانه هستم.

[من فردا شب تا ساعتِ نه خونه هستم.]

تو چهار سال بزرگتر از من هستی.

[تو چار سال بزرگتر از منی.]

چیزی آنجا [اونجا] هست؟

[بله، یه چیزی اونجاس.]

من و آقای عسکری دوست هستیم [دوستیم].

شما و خانم پروین داوری خواهر هستید [خواهرین].

بچه های آقای سالار زیبا هستند [زیبان].

چرا لباسش کثیف است؟

چرا بابک ساعتِ یازده صبح خانه است؟

[چرا بابک ساعتِ یازده صُب خونس؟]

به فارسی بنویسید و تکرار کنید Farsca yazın və təkrarlayın

تمرین ششم

Azəri

1. Sabah axşam harada olacaqsan?
2. O bizim evimizə nə vaxt gələcək?
3. Mənim pişiyim stolun altındadır.
4. Alış-verişə nə vaxt gedirsən?
5. Sənin dostun nə alır? Toyu ya balıq?
6. Niyə kartof ətdən daha ucuzdur?

فارسی

Azəri
7. Mənim həyat yoldaşım (qadın) iki kilo kartof və bir kilo dana əti aldı. Kartof ucuz idi amma ət çox baha idi.
8. Niyə sən gec gəldin amma tez getdin?
9. Mən günorta saat ikiyə qədər məktəbdə idim.
10. Dostumun atasının ərzaq mağazası bizim evimizə yaxındır.
11. O dünən məktəbə bir saat gec gəldi.
12. Sizin şəhərin adı nədir?
13. Sabah saat neçədə universitetə gedirsən?
14. Qırmızı rəng daha qəşəngdir ya mavi rəng?
15. Neçə uşağınız var?
16. Qapının yanındakı kiçik və arıq oğlan kimin uşağıdır?
17. Onun qızı hansı məktəbdə oxuyur?
18. Süd məhsulları satılan mağaza haradadır?
19. Hansı stolda oturacaqsan? Qapının yanında ya pəncərənin?
20. Sənin atanın mağazasından biraz kərə yağı alacağam.

فارسی

جمله بسازید

Cümlə qurun

تمرین هفتم

	۱. تومان، پیاز، دو کیلو، یازده، (هستن)
	۲. شب، فردا، کجا، شما، (رفتن)
	۳. کوچک، – تر، برادر، من، کی، (رفتن)
	۴. حسن، پسر، دیروز، شش، کیلو، هندوانه، (خریدن)
	۵. آقای، مغازه، حسنی، کدام، خیابان، در (هستن)
	۶. پیر، – ترین، دانشگاه، شیراز، استاد، کی (هستن)

۷. او، کدام، زیر، درخت، (نشستن)	
۸. ساعت، دیشب، هشت، کجا، آنها، (بودن)	
۹. مال، من، قشنگ، یا، - تر، گربه، شما (بودن)	
۱۰. کدام، از، کشور، تو (آمدن)	
۱۱. دیروز، بهزاد، ساعت، دو، دیر، (آمدن)	
۱۲. چرا، دیر، شب، هر، تو، خانه، به، (آمدن)	
۱۳. شهر، کدام، به، حالا، تو، (رفتن)	
۱۴. من، عصر، فردا، سینما، به، (رفتن)	

جواب سؤالهای زیر را در یک جمله بنویسید:
Aşağıdaki sualların cavabını bir cümle ilə yazın

تمرین هفتم

۱. تومان، پیاز، دو کیلو، یازده، (هستن)
۲. شب، فردا، کجا، شما، (رفتن)
۳. کوچک، - تر، برادر، من، کی، (رفتن)
۴. حسن، پسر، دیروز، شش، کیلو، هندوانه، (خریدن)
۵. آقای، مغازه، حسنی، کدام، خیابان، در (هستن)
۶. پیر، - ترین، دانشگاه، شیراز، استاد، کی (هستن)
۷. او، کدام، زیر، درخت، (نشستن)
۸. ساعت، دیشب، هشت، کجا، آنها، (بودن)
۹. مال، من، قشنگ، یا، - تر، گربه، شما (بودن)
۱۰. کدام، از، کشور، تو (آمدن)
۱۱. دیروز، بهزاد، ساعت، دو، دیر، (آمدن)
۱۲. چرا، دیر، شب، هر، تو، خانه، به، (آمدن)
۱۳. شهر، کدام، به، حالا، تو، (رفتن)
۱۴. من، عصر، فردا، سینما، به، (رفتن)

جواب سؤالهای زیر را در یک جمله بنویسید:
Aşağıdaki sualların cavabını bir cümle ilə yazın

تمرین هشتم

۱. بزرگترین کشور جهان کدامست؟
۲. نام کشور شما چیست؟
۳. سردترین فصل سال کدامست؟
۴. فردا کجا می‌روید؟ (بازار)

۵. رنگِ لباسِتون چیه؟ (قهوه ای)
۶. اسمِ بزرگترین شهرِ کشورِتان چیست؟
۷. اسمِ خودتون چیه؟
۸. روزها کجا هستید و شبها کجا؟ (اداره، خانه)
۹. به نظرِ شما پاییز بهتر است یا بهار؟
۱۰. به نظرِ شما رنگِ سفید قشنگتر است یا رنگِ آبی؟
۱۱. شما در تابستان میوه بیشتر می خرید یا در زمستان؟
۱۲. میوه در چه مغازه ای هست؟
۱۳. از چه دکانی نان می خرید؟
۱۴. از چه فروشگاهِی برنج و روغن می خرید؟
۱۵. در شهر شما گوشت گرانتر است یا تخم مرغ؟

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar edin

تمرین نهم

یک گفت و شنودِ تلفنی

حسن جعفری : دو... دو... هشت... یک... نه... یک... آلو...

منزلِ آقای مهندسِ موسی ؟

بله، بفرمایین.

حسن: آقای مهندس هستن؟

گوشی ...، موسی، تلفن...

موسی: بنده مهندس موسی، بفرمایین.

حسن: سلام، مهندس جان، من حسن جعفری.

موسی: سلام...م حسن جان، حالتون چطوره؟ خوبین؟

حسن: آره، خوبم، خیلی مُتشکرم، شوا چطورین؟، بچه ها خوبن؟

موسی: ممنونم، همه خوبن.

حسن: پسرتون از ایتالیا اومد؟

موسی: آره، پریروز ساعتِ شیش صُب اومد.

حسن: خُب (= خوب)، چِشمِ شما رُوشَن.

موسی: مُتشکَّرَم. خائِمِ شما کِی از هِنَد میان؟

حسن: اونَم (= اون هَم) فردا شب ساعَتِ دِه میاد.

موسی: خُب (= خوب) چِشمِ شُمام (= شما هَم) رُوشَن. چِه ساعَتِی میرین فُرودگاه؟

حسن: ما ساعَتِ هَف میریم فُرودگاه.

موسی: ما هَم میاییم. وَلِی یِه کَمی دیر تر. هواپیما چِه ساعَتِی می شینه؟

حسن: ساعَتِ هِشتِ شب. خوشبَختانه زود میاد.

موسی: باشه. ما ساعَتِ نُه میاییم. شما کجا می شینین؟

حسن: تا آمَدنِ شما ما نزدیکِ اِطَّلاعاتِ می شینیم.

موسی: خوبه. تا فردا شب، خُدا حافظ.

حسن: قُربانِ شما.

Onuncu dər

بخش اول
birinci hissə

لیوان
stəkan

کارد
bıçaq

چنگال
çəngəl

قاشق
qaşıq

قوری
çaynik

نعلبکی، نلبکی
nəlbəki

فنجان، فنجون
fincan

استکان
stəkan

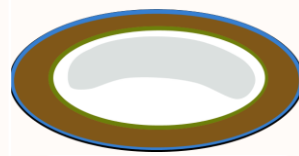
کت
pencək

شلوار
şalvar

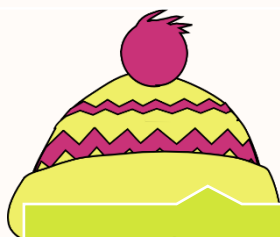
جوراب
corab

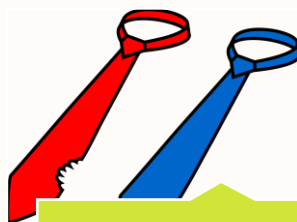
بشقاب
boşqab

زیرپوش
alt paltarı

کلاه
papaq

کراوات
qalstuk

پیراهن
köynək

چادر
çadra

مقنعه
baş örtüyü
(hicab)

روسری
yaylıq

پیژامه
pijama

دستمال
dəstmal

پالتو
palto

دستکش
əlcək

دامن
ətək

تنگ
sıx

یخه، یقه
yaxa

دکمه
düymə

جیب
cib

سی
otuz

اندازه
ölçü

بلند
hündür

گشاد
boş

هفتاد
yetmiş

شصت
altmış

پنجاه
əlli

چهل
qırx

هزار
min

صد
yüz

نود
doxsan

هشتاد
səksən

جفت
cüt

قیمت
qiymət

موضوع
mövzu

میلیون ، ملیون
milyon

گاهی
bəzən

رُبع
1/4

نیم
yarısı

نصف
yarısı

بعد از ظهر
günortadan
sonra

بعد از
sonra

بعد
sonra

اغلب
tez-tez

قبلاً (= قَبْلَن) əvvəl	بعدا (= بعدن) sonra	قَبْلَ آز əvvəl	قَبْل əvvəl
دَفْعَه [دَفَه] dəfə	لُطْفاً (= لُطْفَن) lütfən	تَقْرِيباً (= تَقْرِيبَن) təqribən	مَعْمُولاً (= مَعْمُولَن) adətən
چَند [چَن] neçə	دُو بار / دُو دفعه iki dəfə	یک دفعه / یک بار bir dəfə	بار dəfə; yük
توی [تو] içində	چَقْدَر [چَقْد]؟ nə qədər	چَندین nə qədər	چَندتا [چَن تا] nə qədər
خُورْدَن yemək	فَقَط yalnız	بَرای [بَرَا] üçün,ötrü	با ilə
داشْتَن malik olmaq	گُفْتَن demək	دیدَن görmək	دادَن vermək

مفعولِ صَریح و مفعولِ غیرِ صَریح

اسم / ضمیر + را [رُ] ← مفعولِ صَریح
حرفِ اضافه + اسم / ضمیر ← مفعولِ غیرِ صَریح

خانه + را ← خانه را

شما + را ← شما را

به + شما ← به شما

بشنوید و تکرار کنید
Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

کتاب را خریدم.
کتایی را خریدم.
تمام پولم را کتاب خریدم.
او را دیدم.
خانه کوچک آنها را خریدم.
دخترم با من به خانه آمد.
اسمش را به من گفت.
این روسری را برای مادرتان خریدید.
[این روسری رو برا مادرتون خریدین.]
این دامن قشنگ را از کجا خریدی؟

مصدر

ستاک گذشته

ستاک حال

خوردن

خورد

خور

دادن

داد

ده

دیدن

دید

بین

گفتن

گفت

گو

داشتن

داشت

دار

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین دوم

من بعداً شما را می بینم.

آقا و خانم حسینی دیشب ساعتِ هفت و نیم به دیدنِ ما آمدند.

[شما اونا رو آغلب تو فروشگاهِ نزدیکِ خونسون می بینین.]

اکبر همیشه یک دَسْتَمال توی جیبِ شلوارش دارد.

[اکبر همیشه یه دَسْمال تو جیبِ شلوارش داره.]

شما چند بچه دارید؟

شما چند تا بچه دارید؟

[شما چن تا بچه دارین؟]

ما سه تا دختر و یک [یه] پسر داریم.

من فقط یک [یه] بچه دارم.

شما چند جُفت جوراب دارید؟

[شما چن جُف جوراب دارین؟]

آنها بیست و چهار جفت جوراب دارند.

[اونا بیس و چار جف جوراب دارن.]

دیروز چند بار او را دیدید؟

[دیروز چن بار اورو دیدین؟]

فقط یک دَفْعه او را دیدم.

[فقط یه دَفْه اورو دیدم.]

جای خالی را پر کنید
Boşluğu doldurun

تمرین سوم

۱. شما... او... دیدید؟ (کی، را)

۲. او معمولاً... روزهایی... دیدنِ مادر... می رو...؟ (به، - ش، چه، - د)

۳. ما فردا عصر... آقای... به... میرو... (صفا، سینما، با، - یم)

۴. قبل... من... کسی... دید...؟ (چه، از، را، - ید)

۵. من پدر... شما... چند... قبل... اصفهان دید... (را، سال، بزرگ، در، - م)

۶. [اندازه... شوهر... چند...؟] (یقه، - ه، - تون)

۷. امروز... و... خردادِ هزار... سیصد... شصت... یکِ هجری شمسی... (چهار، و، بیست، و، است، و)

۸. ... صبح... کیلو... از... برادر... میخَر... (عسل، مغازه، نیم، تان، فردا، - یم)

۹. امروز بعد... ناهار... و برادرِ تان... در... دوستم... بین... (شما، از، خانه، را، - م، می -)

۱۰. ... بزرگِ شما... سال دار...؟ (چند، مادر، - د)

۱۱. او نصفِ غذا... را... من... ده... (به، - ش، - د، می -)

[او... غذا... رو... من میدِه] (نصفِ -، - ش، به)

واژه درست را انتخاب کنید
Düzgün sözü seçin

تمرین چهارم

(نیم، نصف)

۱. ... پرتقال
۲. ... ساعت
۳. دو ساعت و ...
۴. ... مَرْدُم
۵. ... کتاب
۶. ... کیلو
۷. ... خانه
۸. ... شب
۹. ... پول
۱۰. صد و نود و پنج و ...
۱۱. ... راه
۱۲. سه و ...
۱۳. سه کیلو و ...
۱۴. ... هفت
۱۵. ... سه، یک و ... است
۱۶. ... موضوع
۱۷. ... قیمت

واژه درست را انتخاب کنید
Düzgün sözü seçin

تمرین پنجم

(چند، چند تا، تا، چقدر)

۱. دقیقه.

۲. [یه... ساعت.]
۳. ... شاگرد؟
۴. ... تومان.
۵. ... روز؟
۶. [یه... کیلو انار.]
۷. [یه... فنجون.]
۸. [یه... سال.]
۹. ... دفعه.
۱۰. ... ماه.
۱۱. [یه... بُشقاب.]
۱۲. سه... گلابی.
۱۳. ... جُفت دستکش.
۱۴. چند... سیب؟
۱۵. چهل... قلم.
۱۶. ... شِکر؟
۱۷. ... پول؟
۱۸. از تهران تا کرمان... راه است؟
۱۹. از شیراز تا اصفهان... کیلومتر است؟
۲۰. ... قاشُق و چنگال.
۲۱. ... آب؟
۲۲. ... لیمون آب.
۲۳. ... کیلو گوشت.
۲۴. [قیمتِ این پالتُو... ه؟]
۲۵. برنج کیلویی... است؟

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar

تمرین ششم

بخش دوم
İkinci hissə

او گاهی قبل از من غذايش را ميخورد.

تو معمولاً روزی سه بار غذا ميخوری.

[شما معمولاً بعد از ساعت دوازده و نیم ناهار تون رو ميخورين.]

آنها [اونا] معمولاً چه ساعتی شام ميخورند [ميخوورن]؟

ديروز چه خوردید و حالا چه ميخورید؟

[سه روز قبل چی خوردین؟]

هفته قبل به من چه گفتید و حالا چه ميگوئید؟

[هفته قبل به من چی گفتین و حالا چی ميگين؟]

موضوع چیست [چیه]؟

[جریان چیه؟]

بعداً جریان را به شما ميگويم.

[بعداً موضوع رو به شما ميگم.]

[فقط يه کمی از موضوع رو به پسرش گفت.]

کی موضوع را [رو] به زنت ميگویی [ميگی]؟

واژه درست را انتخاب کنید

Düzgün sözü seçin

تمرین هفتم

(قَبْل، قَبْل از، قَبْلًا)

۱. ... شام.

۲. شب ...

۳. شش ماه ...

۴. ... شما.

۵. ... نصف شب.

۶. هَفْتَه ...

۷. ... به شما گفتم.

۸. ... ساعتِ چهار.

۹. ... هر چیز.

۱۰. ... رفتنِ ما.

۱۱. پنج سالِ ...

۱۲. ... به او می گویم.

(بَعْد، بَعْدِ از، بَعْداً)

۱۳. روز ...

۱۴. ... یک هفته.

۱۵. ... من.

۱۶. ساعتِ شش ... ظهر.

۱۷. ... ساعتِ چهار ... ظهر.

۱۸. ناهارم را ... می خورم.

۱۹. ... خوردنِ غذا.

۲۰. پانزده سالِ ...

On birinci dər

Fars Dilində Felin Əmr Şəkli

فعل امر

Fars dilində felin əmr şəkli fel kökündən düzəlidir. Əmr şəkli yalnız təkcə II şəxsə təhriklə olunan əmr deyil, həm də xahiş, məsləhət, çağırış, arzu, istək, nifrət, qəzəb və s. kimi mənə çalarlarını ifadə edə bilər.

Felin əmr şəkli həqiqi, təhrik mənası bildirən zaman yalnız II şəxsə aid olur. Bu zaman:

- II şəxs təkdə şəxs sonluğu işlənməz.
- II şəxs cəmdə isə şəxs sonluğu işlənər.

Beləliklə, II şəxsdə həqiqi əmrin quruluş modeli belədir:

- Təkdə: “ه+fel kökü”
- Cəmdə: “ه+fel kökü+şəxs sonluğu”

Bu zaman هhissəciyi felə bitişik yazılır və vurğu qəbul edir.

Nümunələr:

Fel	Kök	II şəxs təkdə	II şəxs cəmdə
گفتن (demək)	گو	بگو (de)	بگویید (deyin)

دیدن (görmək) بین بین (bax, gör) ببینید (baxın, görün)

دادن (vermək) ده بده (ver) بدهید (verin)

Düzəltmə Feillər

Düzəltmə feillərin kökü feil düzəldən şəkilçi ilə birlikdə götürülür. Bu cür fellərin əmr şəklində ه (be) hissəciyi işlənməz.

Fel	Kök	II şəxs təkdə	II şəxs cəmdə
برگشتن (qayıtmaq)	برگرد	برگرد (qayıt)	برگردید (qayıdın)

برداشتن (götürmək) بردار بردار (götür) بردارید (götürün)

Mürəkkəb Feillər

Mürəkkəb feillərdə yalnız köməkçi feil hissəsinin kökü götürülür. Bu zaman ه (be) hissəciyi işlənə də bilər, işlənməyə də bilər.

Fel	Kök	II şəxs təkdə	II şəxs cəmdə
-----	-----	---------------	---------------

(cavab vermək) جواب دادن ده (cavab ver) جواب بدهد (cavab verin) جواب بدهید

(qulaq asmaq) گوش کردن کن (qulaq as) گوش کنید (qulaq asın) گوش کنید

Bu qaydalara əsasən, fars dilində felin əmr şəkli asanlıqla qurula bilər.

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین اول

لطفاً کتاب را به من بده.

لطفاً یک [یه] لیوان آب به او بدهید [بدید، بدین].

لطفاً اسمتان را به پلیس بگویید [بگید، بگین].

آدرس خانه ات را به پلیس بگو.

امشب فقط سوپ بخور [بُخور].

[اول سوپ بخورین، بعد غذا].

سوپ را [رو] قبل از غذا و چایی را [رو] بعد از غذا بخور.

لطفاً امروز ظهر برای ناهار به خانه ما بیایید.

[لطفاً امروز برا ناهار بیاین خونه ما].

با من بیا.

با برادرت به خانه عمو برو.

[با برادرت برو خونه عمو].

لطفاً از اینجا بروید [برید، برین].

این پیراهن خیلی ارزان است، آن را بخرید.

[این پیرن خیلی ارزونه، اون رو بخرین].

به فارسی بنویسید و تکرار کنید
Farsca yazın və təkrarlayın

Azəri	فارسی
1. Lütfən mənə əhvalatı (mövzu) danış.	
2. Həmişə həqiqəti danış.	
3. Ata, lütfən mənə bu pencəyi al. O gözəl və ucuzdur.	
4. Gəl yanımda otur.	
5. Pəncərənin yanındakı stolda otur.	
6. Yeməkdən on dəqiqə sonra çay için.	
7. Mənə öz boşqabını ver.	
8. Lütfən mənə bir fincan kofe verin.	
9. Stolun üstündəki kitabı mənə ver.	
10. Lütfən sabah şam yeməyinə bizim evimizə gəlin.	
11. Çörəkçidən üç dənə çörək al.	
12. Lütfən ona bir stəkan su verin.	

جای خالی را پر کنید
Boşluğu doldurun

شماره	جمله با جای خالی	گزینه‌ها
۱	آقا، لطفاً بفرمایید [...] این [...] چند [...]؟ [...]	(کُلاه، قیمت، بخشید، است)
۲	قبل [...] شما، دو [...] خانم به اینجا آمدند و دو [...] سیب‌زمینی [...] کردند.	(از، کیلو، بسته، خرید)
۳	آقای فروشنده، این [...] برای [...] خیلی [...] است، لطفاً یک [...] [[...] کوچک‌تر به [...] بدهید	(پالتو، من، گشاد، مدل، من)

شماره	جمله با جای خالی	گزینه‌ها
۴	اما این لباس کمی برای [...] تنگ [...], این یک [...] خیلی خوب [...] [...].	(من، است، مدل، است)
۵	ببخشید [...] آقا، این انگورها شیرین [...] یا تُرش؟ یک کیلو [...] [...] است؟	(جناب، هستند، چند)
۶	خانم، این [...] خیلی خوب است، اول [...] بخورید بعد خریداری [...] کنید، هر کیلو [...] تومان است	(انگور، کمی، بیست و پنج)
۷	آقای [...], لطفاً کمی [...] بروید، ساعت [...] است و فقط [...] وقت [...] داریم	(راننده، سریع‌تر، هشت و نیم، یک ساعت)
۸	[...] لطفاً [...] نزدیک‌تر بیا و روی [...] کنار [...] بنشین	(اینجا، صندلی، خواهرتان)
۹	لطفاً دو جفت [...] و چند [...] زیرپوش و سه [...] دکمه برای من [...] بخرید	(جوراب، عدد، عدد)
۱۰	[...] این شلوار برای [...] بلند [...], لطفاً یک شلوار [...] کوتاه‌تر [...]	(شما، است، مدل، بخرید)

فعلِ مَنفی Felin inkar şəkli

{ $\begin{matrix} \text{نـ} \\ \text{نـ} \end{matrix}$ }
 + فعل ← فِعْلِ مَنفی
 نَ + رَفَتَم نَرَفَتَم.
 نِ + مِ رَوَم نِمِ رَوَم.
 نَ + رَو نَرَو.
 نَ + رَوِید نَرَوِید.

بشنوید و تکرار کنید
 Dinləyin və təkrar edin

تمرین چهارم

پریروز علی آمد ولی شما نیامدید.

چرا امروز به مدرسه نرفتی؟

هیچکس در اداره نبود.

هیچ چیز [هیچ چی] نخوردم.

آنها دیروز به بازار رفتند ولی هیچ چیز نخریدند.

هیچ [هیچ چی] پول دارید؟

نخیر، هیچ پول ندارم.

هیچکس را دیدید؟

نخیر، هیچکس را ندیدم.

این موضوع را [رو] به هیچکس نگو.

به من نگفتید هفته قبل کجا بودید.

هیچوقت دروغ نگویند.

چدا غذایت را نمی خوری؟

مجید کتابهایش را به کسی نمیدهد.

[مجید کتاباش رو به کسی نمیده].

گرسنه [گشنه] هستی؟

نخیر، من گرسنه [گشنه] نیستم.

تو هیچوقت در خانه نیستی.

مجید شاگرد زرنگی نیست.

ما برادر او نیستیم.

شما هنوز پیر نیستید.

آنها هیچوقت شاد نیستند.

احمد و ناصر هیچوقت با هم به مدرسه نمی روند.

Boşluğu doldurun

فعلهای زیر را منفی کنید

تمرین سوم

مصدر (Məsdər)	İndiki hal zaman)	گذشته (Keçmiş zaman)	ستاگ گذشته (Keçmiş zaman forması)	امر (Əmr şəkli)	ستاگ حال (İndiki hal zaman forması)
آوردن	می آورم (میارم)	آوردم (آوردم)	آورد	بیاور (بیار)	آور (آر)
	می آوری (میاری)	آوردی (آوردی)		بیاورید (بیارین)	
	می آورد (میاره)	آورد (آوردم)			
	می آوریم (میاریم)	آوردیم (آوردم)			
	می آورید (میارید، میارین)	آوردید (آوردم)			
	می آورند (میارین)	آوردند (آوردم)			
بردن	می برم	بردم	برد	ببر	بر
	میبری	بردی		ببرید (ببرین)	
	می برد (میبره)	برد			
	می بریم	بردیم			
	می برید (میبرین)	بردید (بردین)			
	می برند (میبرن)	بردند (بردین)			
شستن	می شویم (میشورم)	شستم	شست	بشوی (بشور)	شوی (شور)
	می شویی (میشوری)	شستی		بشوید (بشورین)	
	می شوید (میشوره)	شست			
	می شویم (میشوریم)	شستیم			
	می شوید (میشورین)	شستید (شستین)			
	می شوید (میشورن)	شستند (شستین)			

جای خالی را پر کنید
Boşluğu doldurun

تمرین ششم

شماره	جمله با جای خالی	گزینه‌ها
۱	معلم هر یک می خورد.	(سیب، ده، ما، روز، ساعت)
۲	علی هیچوقت گوشت نمی خورد.	(می، خوک، د)
۳	روی صندلی ننشین، چون است.	(این، کثیف، ن، ید)
۴	چرا دست‌هایت را با نمی شویید	(صابون، می، ن، یی)
۵	مادر حمید هر او را به می برد.	(روز، مدرسه، بَرَد)
۶	چرا بچه‌هایتان را خودتان به نمی برید؟	(سینما، می، ن، ید)
۷	او هفته را بیشتر از یک بار ندید.	(قبل، م، ن، را، تر)
۸	فردا برایتان می آورم.	(کتاب، را، تان، م)
۹	پسر من نمی گوید.	(دروغ، ن، گو، م)
۱۰	شما معمولاً روزی بار را می شویید؟	(دست‌ها، چند، یتان، می)

به فارسی بنویسید و تکرار کنید

Farsca yazın və təkrarlayın

تمرین هفتم

Azəri
1. Sənin nə qədər pulun var?
2. Mənim iki min beş yüz yetmiş altı tūmənim var.
3. Bizim nə qədər vaxtımız var?
4. Sizin bir saatdan daha az vaxtınız var.
5. Yeməkdən əvvəl əllərini yu.
6. O niyə bu dadlı yeməyi yemir?
7. Onlar bəzən öz nənə və babalarını görməyə gedirlər.
8. Sənin böyük qızının neçə yaşı var?

فارسی

Azəri
9. Səhər yeməyini adətən saat neçədə yeyirsən?
10. Nə üçün dünən məktəbə gəlmədin?
11. Bu mövzunu yalnız sənə deyirəm.
12. O dünən axşam yeməyini yemədi.
13. O hər gün öz oğlunu ibtidai məktəbə aparır.
14. Mən onun bacısı deyiləm.
15. O bizim universitetin tələbəsi deyil.
16. Bu stul bizim otağın deyil.
17. O sarı papaq Əlinin yox Əhmədir.
18. Bu hündür və kök oğlan orta məktəb yox ibtidai məktəb şagirdidir.
19. Bugün hava dünəndən daha soyuqdur.
20. O həmişə yeməkdən əvvəl çay içir.

فارسی

بشنوید و تکرار کنید

Dinləyin və təkrar edin

تمرین هشتم

سیما خانم و مہری خانم با ہم به خرید می روند.

صدای زنگِ درِ خانه مہری خانم

مہری: کیہ؟

سیما: مَنَم، مہری خانم.

مہری: او مَدَم.

مہری: سلام، بہ بہ ، خوش آمدین.

سیما: سلام مہری خانم، حالتون چطورہ؟

مہری: متشکرم، حال شما چطورہ؟ بفرمایین تو.

سیما: نہ، نیمایم تو، دیرہ، میرم خرید، شما میاییم؟

مہری: آرہ، مَنَم (= من ہم) میام، چن دیقہ بیایین تو، یہ استکان چایی بخورین، بعد با ہم میریم.

مهری: خیلی خوش اومدین، چی میخورین؟ چایی یا آب پرتقال؟
 سیما: هوا یه کمی گرمه، آب پرتقال خنک بهتره، ممنونم.
 سیما: به به چه خنکه! دست شما درد نکنه.
 مهری: خُب. حالا من حاضرَم، بریم.
 مهری: کدوم فروشگاه میریم؟
 سیما: فروشگاه قدس، همه چیز داره.
 مهری: با تاکسی میریم یا با اتوبوس؟
 سیما: با هیچکدوم، پیاده میریم، نزدیکه. فقط ده دقیقه راهه.
 مهری: باشه، پس تندتر بریم، یه کمی دیره.
 مهری: امروز چی میخرین؟
 سیما: خیلی چیزا، یه جفت کفش برا خودم، شیش تا لیوان، چن تا کارد و چنگال، چن تا شورت و زیرپوش برا پسرَم.
 شما چی میخرین؟
 مهری: من فقط یه روسری برا خودم میخرَم، یه دامن هم برا فریده، دخترَم. خیلی پول ندارَم.
 سیما: من پول دارَم، چقد میخوایین؟ (= میخایین)
 مهری: نه، خیلی ممنون، هیچ چی.
 (در فروشگاه)
 سیما: ببخشید آقا، یه جفت کفش برا خودم میخوام.
 فروشنده: اندازه تون چنده؟ چه رنگ میخوایین؟
 سیما: اندازه پای من چهله، رنگ سفید میخوام.
 فروشنده: متا سفاهه رنگ سفید نداریم. صورتی داریم.
 سیما: باشه، بدین لطفاً، قیمتش چنده؟
 فروشنده: سیصد و هشتاد و پنج تومن.
 سیما: خوبه، بفرمایین.
 فروشنده: مبارکه!

On ikinci dər

دوره

به فارسی بنویسید
Farsca yazın

تمرین اول

Azəri

Azəri

به فارسی بنویسید
Farsca yazın

فارسی

فارسی

تمرین دوم

1. Bu penci

2. Hansı q

3. O oğlandan.

4. Hansı otağa?

5. Bu kitabdan.

6. O stolun altında.

7. Haraya?

8. Buraya gəl.

9. Orada otur.

10. Evə get.

11. On dörd gecə.

12. Altı saat.

13. O haradadır?

14. Əlli səkkiz qoyun.

15. On yeddi tələbə.

16. Doqquz karandaş.

17. Min beş yüz altmış..

Azəri
18. Sizin.
19. On üç oğlan.
20. Acı çay.
21. Qısa şalvar.
22. Qara pişik qapının yanında.
23. Stulun üzərindəki nədir?
24. Bu paltarın ətəyi çirklidir.
25. O böyük bağ bizimdir.
26. Günortadan sonra saat dördə.
27. Bu köynək çox sıxdır (dar).
28. O iki qırmızı qələm.
29. O qırmızı paltonun qiyməti bir milyon üç yüz səksən altı təməndir.
30. Bu bizim küçəmizdəki ən bahalı evdir.

فارسی

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین سوم

Azəri
1. Bu ana.
2. O qadın kimdir?
3. O atalar.
4. Bu pişiklər.
5. Bu nədir?
6. Bu hansı şəhərdir?
7. Hansı ev?
8. Burada bir uşaq var.
9. Onun ağ ayaqqabısı.

فارسی

Azəri

فارسی

10. Evin ən böyük pəncərəsi.

11. Onun kiçik qızı universitet tələbəsidir.

12. Qapı bağlı idi.

13. Stulun üstündə güldən var. Güldəndə yasəmən və nərgiz gülləri var.

14. Stulun altında sarı pişik var.

15. Onların evi küçəmizdəki ən böyük və köhnə evdir.

16. Bu qara şalvarın ölçüsü çox böyükdür.

17. Orada bir at var.

18. O sarı saçlı oğlan Musanın oğludur.

19. Bu köhnə kitablar mənim babamındır.

20. O zöhrdən əvvəl gəldi və axşam yeməyindən sonra getdi.

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین چهارم

Azəri

فارسی

1. Uşaqlar.

2. Ağillı uşaqlar.

3. Bu çirkli əllər.

4. O zirək qızlar.

5. Üç zirək və ağillı şagird.

6. Mənim ən yaxşı dostum.

7. Dünən və sabah.

8. Turş üzümlər və şirin narlar.

9. Soyuq hava və isti su.

10. Ac və susuz pişik.

Azəri

11. Kim yenidən gəldi?

12. Tez gəl və yavaş get.

13. Bir ildə dörd fəsil var.

14. İlin ən soyuq və ən isti fəsilləri hansıdır?

15. Nərgiz gülü ən gözəl güllərdən biridir.

فارسی

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین پنجم

Azəri

1. Mən xəstə deyiləm.

2. Bu stol necə ağırdır!

3. O nə gözəldir!

4. Sən iki kilo bal aldın.

5. O hansı kitabı oxuyur?

6. Onun gözləri yaşıl və saçları sarıdır.

7. Bu yemək çox duzlidir.

8. Bu ayaqqabının ölçüsü böyükdür, lütfən başqasını verin.

9. Sənin əmin indi buradadır.

10. Bu qara karandaş mənim deyil sənidir.

فارسی

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین ششم

Azəri

1. Nə yaxşı gündür!

2. Nə uzun yoldur!

3. Bu gül nə gözəldir!

4. O saat necə ağırdır!

فارسی

Azəri	فارسی
5. Hansı şagird daha zirəkdir?	
6. Hansı mağaza sizin evinizə daha yaxındır?	
7. Nə turş almadır!	
8. Bu ağıllı cavan oğlan ağa Həsəninin oğludur.	
9. Bu kal narlar bizim bağımızdan deyil.	
10. Qapının yanındakı köhnə ayaqqabılar kimindir, sənin ya onun?	
11. Hələ biraz yolumuz var.	
12. Sənin çantan mənim stolumun üzərindədir.	
13. O uşaqlar orta məktəb şagirdləridir.	
14. Yaşıl güldandakı güllər nərgiz və yasəməndir.	
15. Mənim iki bacım və bir qardaşım var.	

جای خالی را پر کنید

Boşluğu doldurun

تمرین هفتم

۱. من خود ... آنجا بودم.
۲. شما خودتان آمد...
۳. ما خود ... در بیمارستان بود...
۴. علی خود ... روی این صندلی می نشیند ...
۵. تو خود ... به یزد آمد...
۶. آنها خود ... به کرمان رفتند ...
۷. خودِ تو ... لبنیاتیِ نزدیکِ خانه‌تان شیر ... گره خرید ...
۸. آقای دکتر صفا خودتان هست ...؟
۹. صندلیِ شما رنگ ... سفید ...
۱۰. خانه خود او در آبادان ... ولی مال برادر ... در چه شهر ... است؟

جای خالی را پر کنید

Boşluğu doldurun

تمرین هشتم

- یسرم هر روز به مدرسه رو

- من کی؟
- او مادر بیمار
- پدر تو پیر از پدر من
- خواهر زهرا زیبا از لیلا
- سیما فداکار زن روستای ما
- این دو برادر هر هفته مغازه من آ
- شما و دخترتان دیروز از نه و ده دقیقه ساعت ده بیست در اداره من بود
- من و پسر من به آنجا رفتم و در حدود یک ساعت نشست
- دیروز چه کس اینجا بود؟
- مَتا سَفانه بیشترِ مَرْدُمِ جَهان بی سواد
- چه جا بهتر اینجا؟
- چرا شما همیشه از این فروشگاه کفش خر؟

به فارسی بنویسید

Farsca yazın

تمرین نهم

Azəri	فارسی
1. Naser behtərin daneşcuye daneşgahe Əhvaz əst.	
2. Məğazeye Əkbər durtərin dokkan be xiyabane mast.	
3. Mordad gərmtərin mahe sal əst.	
4. Foruşgahe Qods bozorgtərin məğazeye in şəhr əst.	
5. Mərdom dər fəsle zemestan xorma biştər mixərənd.	
6. Behzad həmişə ruye in səndəli mineşinəd.	
7. To dəvazdəh sal kuçəktər əz mən həsti.	
8. Çaye mən təlx əst.	
9. Bebəxşid, name keşvəre şoma çist?	
10. Ağaye Həsəni və xanomeşan duste ma həstənd.	

تمرین ۱۰

ci dər 2-ci hissədəki 8-ci tapşırığı oxuyun və -11 .aşağıdakı sualları cavablandırın

۱. سیمای خانم مادرِ مهری خاتم است؟
۲. مهری خانم برای سیمای خانم چه / چی آورد؟
۳. سیمای و مهری کجا رفتند؟
۴. آنها با تاکسی رفتند یا با اتوبوس؟
۵. سیمای در خانه مهری چه / چی خورد؟
۶. سیمای برای پسرش چه / چی خرید؟
۷. اسمِ دخترِ مهری چیست؟
۸. سیمای بیشتر پول داشت یا مهری؟
۹. سیمای به مهری چقدر پول داد؟
۱۰. سیمای برای خودش چه / چی خرید؟
۱۱. اندازه پای سیمای چند است؟
۱۲. سیمای کفش سفید خرید یا کفش صورتی؟
۱۳. چرا سیمای کفشِ صورتی خرید؟
۱۴. قیمتِ کفشِ صورتی چند بود؟

Farsca – Azərbaycanca lüğət

آ، ا، ا، آ

آب(ab) – su

آباد(abad) – abad, səfalı

آبان(aban) – hicri-şəmsi ilinin 8-ci ayı

آبپاش(abpaş) – susəpən

آبدار(abdar) – sulu

آب شدن(ab şodən) – ərimək

ابدالدهر(əbəd-oddəhr) – daim, dünya durduqca

آب کردن(ab kərdən) – əritmək

ابر(əbr) – bulud, duman

آبرو(ab(e)ru) – abır, həya

آبرو(əbru) – qaş

آبزار(əbzar) – alətlər

آبله(əbləh) – axmaq, səfeh

آبی(abi) – mavi rəng

آتش(atəş) – od, alov
 [əsar] اثر:(asar) – əsərlər [təki آثار
 آجیل(acil) – çərəz
 اثر(əsar) – əsar
 اتفاق(ettefağən) – təsadüfən
 اخبار(əxbar) – xəbərlər
 ادامه دادن(edame dadən) – davam etdirmək, davam etmək
 ادب(ədəb) – 1) ədəb; 2) ədəbiyyat
 آذر(azər) – hicri-şəmsi ilinin 9-cu ayı
 آذوقه(azuğə) – ərzaq
 آرامگاه(aramqah) – mavzoley, məqbərə
 ارباب(ərbab) – sahib, ağa
 ارتش(ərteş) – ordu
 اردوگاه(orduqah) – düşərgə
 اردیبهشت(ordibeheşt) – hicri-şəmsi ilinin 2-ci ayı
 آرنج(arenc) – dirsək
 ارشد کلاس(ərşəd-e kelas) – sinifkom
 آزار دادن(azar dadən) – incitmək
 از این قرار است(əz in gərar əst) – belədir, bu cürdür
 از بین رفتن(əz beyn rəftən) – məhv olmaq
 آزدن(azordən) – incitmək
 آزمایش(azmayeş) – sınaq, sınaq
 اسب(əsb) – at
 اسب دوانی(əsb dəvani) – 1) cıdır; 2) at çapma
 استراحت(esterahət) – istirahət
 اسفند(esfənd) – hicri-şəmsi ilinin 12-ci ayı
 اسم(esm) – ad, isim
 آشپزخانه(aşpəzxane) – mətbəx
 اشتباه(eştebah) – səhv, qələt
 آشتی(aşti) – barışiq, barışma
 [şəxs] اشخاص(əşxas) – adamlar [təki
 اشک(əşi) – göz yaşı
 آشک آلود(əşkalud) – gözüyaşlı
 آشنا(aşna) – dost, tanış
 اصلاح کردن(eslah kərdən) – səliqəyə salmaq, düzəltmək

أصلاً(əslən) – heç, qətiyyən, heç cür
 اطلاع(ettela) – xəbər, məlumat
 اعانه(eane) – maddi kömək
 [(ədəd): عدد (ədad) – saylar [təki اعداد
 اعزاز(e'zaz) – hörmət, ehtiram
 [(ozv) عضو (ə'za) – üzvlər [təki اعضا
 آغاز شدن(ağaz şodən) – başlanmaq
 آغاز کردن(ağaz kərdən) – başlamaq
 اغلب(əğləb) – əksər, çox
 آفتاب(af(e)tab) – günəş
 آفتابی(af(e)tabi) – günəşli
 افتادن(oftadən) – düşmək
 آفریدن(afəridən) – yaratmaq
 افزودن(əfzudən) – artırmaq
 افکندن(əfkəndən) – salmaq
 اقدام کردن(əğdam kərdən (nomudən) – başlamaq
 اقلاً(əğəllən) – heç olmazsa, ən azı
 اکتبر(oktobr) – oktyabr
 اکنون(əknun) – indi
 اگرچه(əgərçə) – baxmayaraq, asılı olmayaraq
 الان(əlan) – indi
 الفاظ(əlfaz) – sözlər
 آمدن(amədən) – gəlmək
 امروز(emruz) – bugün
 امسال(emsal) – bu il
 امشب(emşəb) – bu axşam, bu gecə
 آموختن(amuxtən) – 1) öyrətmək; 2) öyrənmək
 آموزگار(amuzqar) – müəllim (məktəbdə)
 آن(an) – o (işarə əvəzliyi)
 انار(ənar) – nar
 آنان(anan) – onlar
 آنجا(anca) – ora
 انجام دادن(əncam dadən) – yerinə yetirmək
 انداختن(əndaxtən) – atmaq, tullamaq
 اندازه(əndaze) – ölçü

اندرز(əndərz) – öyüd, nəsihət
 اندک(əndək) – az
 اندوه(ənduh) – kədər, qəm, qüssə
 اندوهگین(ənduhgin) – kədərli, qəmgin
 اندیشه(əndişe) – düşünmə
 انعام(ənam) – bəxşış, hədiyyə
 انگار(enqar) – elə bil, sanki
 انگشت(ənqoşt) – barmaq
 انگور(ənqur) – üzüm
 آنها(anha) – onlar
 او(u) – o (şəxs əvəzliyi)
 آوا(ava) – səs
 [əvvəl] اول:(əvayel) – əvvəllər [təki اوایل
 اوت(ut) – avqust
 اوج(ouc) – zirvə
 آوردن(əvərdən) – gətirmək
 آوریل(avril) – aprel
 (vəz) – vəziyyət وضع (ouza) – təki اوضاع
 اولاد(oulad) – övlad
 اول(əvvəl) – əvvəl
 اولین(əvvəlin) – birinci, ilk ilkin
 آویزان کردن(əvizan kərdən) – asmaq
 آهن(ahən) – dəmir
 آهو(ahu) – ceyran
 ایام(əyyam) – günlər [təki: يوم (youm) gün]
 ایستگاه(istqah) – dayanacaq
 ایشان(işan) – onlar
 اینجا(inca) – bura, burada, buraya
 آینده(ayənde) – gələcək

ب

با(ba) – ilə (qoşma)
 با خود(ba xod) – öz-özünə, öz-özü ilə
 باد(bad) – külək
 بار(bar) – 1) yük; 2) dəfə; 3) meyvə

باران(baran) – yağış
 بارانی(barani) – 1) yağmurlu; 2) plaş
 بار دیگر(bar-e digər) – bir daha
 باراندهگی(barandegi) – yağıntı, yağmurlu
 باریدن(baridən) – yağmaq
 باز(baz) – 1) yenə; 2) açıq; 3) şahin
 باز کردن(baz kərdən) – açmaq
 باز گشتن(baz gəştən) – qayıtmaq
 باز گو کردن(bazqu kərdən) – nağıl etmək, danışmaq, söyləmək
 بازو(bazu) – qol
 باز هم(baz həm) – yenə də
 بازی(bazi) – oyun
 بازیچه(baziçe) – oyuncaq
 بازی کردن(bazi kərdən) – oynamaq
 با سواد(ba səvad) – savadlı
 باغ وحش(bağ-e vəhş) – heyvanlar parkı
 بافتن(baftən) – 1) toxumaq; 2) hörmək
 بافندهگی(bafəndegi) – toxuculuq
 بال(bal) – qanad
 بالا(bala) – yuxarı, üst
 بالا رفتن(bala rəftən) – qalxmaq, çıxmaq (ağaca, nərdivana ...)
 بامداد(bamdad) – səhər, sübh
 بامهر(bamehr) – mehribanlıqla, mehribancasına
 باور کردن(bavər kərdən) – inanmaq
 با هم(ba həm) – birlikdə, bir yerdə
 با یکدیگر(ba yekdigər) – bir-birilə
 به این ترتیب(be in tərтіb) – beləliklə
 بچه(bəççe) – uşaq
 بحث کردن(bəhs kərdən) – mübahisə etmək
 بخصوص(bexosus) – xüsusilə, xüsusən
 بخیل(bəxil) – xəsis
 بخاری(boxari) – peç, soba
 بد(bəd) – pis
 بدتر(bədtər) – daha pis
 بدین منظور(bedin mənzur) – bu məqsədlə

بذل(bəzl) – əliaçıqlıq
 برادر(bəradər) – qardaş
 به راه افتادن(be rah oftadən) – yola düşmək
 برای اینکه(bəraye inke) – onun üçün, çünki
 برجسته(bər ceste) – görkəmli, məşhur
 برخاستن(bər xastən) – durmaq, ayağa durmaq
 برخوردن(bər xordən) – toxunmaq, dəymək
 برداشتن(bər daştən) – götürmək, qaldırmaq
 بردن(bordən) – aparmaq, udmaq (oyunda)
 برف(bərf) – qar
 برفی(bərfi) – qarlı
 برق(bərg) – tok, elektrik, parıltı
 برقرار شدن(bərgərar şodən) – qurulmaq
 برکندن(bər kəndən) – qazımaq, çevirmək (torpağı)
 برگ(bərg) – yarpaq
 برگذار شدن(bərqozar şodən) – keçirilmək
 برگزیدن(bər qozidən) – seçmək
 برگشتن(bər gəştən) – qayıtmaq
 برنا(borna) – yeniyetmə
 بریان کردن(beryan kərdən) – qızartmaq
 بز(boz) – keçi
 بزاز(bəzzaz) – parçasatan
 بزرگ(bozorg) – böyük, iri
 بزرگان(bozorqan) – böyükələr, görkəmli şəxslər
 بزودی(bezudi) – tezliklə
 بس(bəs) – çox
 بساوی(besavayi) – toxunma, sürtünmə
 بستر(bəstər) – yatacaq, yorğan-döşək
 بستن(bəstən) – bağlamaq, örtmək
 بسته(bəste) bağlı
 بسیار(besyar) – çox
 بسی(bəsi) – bir çox, çoxlu
 به طور کلی(be – tour – e kolli) – ümumiyyətlə
 بعد(bə'd) – sonra
 بقیه(bəğiyye) – qalan, qalıq

بکلی(bekolli) – tamamilə
 بلد بودن(bələd budən) – bilmək
 بلند(bolənd) – uzun, uca, hündür
 بلند شدن(bolənd şodən) – durmaq, qalxmaq
 بنا(bənnə) – bənnə
 بندتاب(bənd-e tab) – yelləncək
 بنده((bənde) – 1) qul; 2) mən (I şəxs təki bildirən şəxs əvəzliyi (mən) yerində işlənən söz بنده
 بوی(buy) – iy
 بویایی(buyayi) – iybilmə
 به(bəh) – 1) yaxşı; 2) heyva
 به وجود آمدن(bə vocud amədən) – əmələ gəlmək, yaranmaq
 بهانه جو(bəhanecu) – bəhanə axtaran, səbəb axtaran
 بهتر(bəhtər) – daha yaxşı
 بھر (bəhr) – برای – üçün
 بهمن(bəhmən) – hicri-şəmsi ilinin 11-ci ayı
 بی خود(bixod) – əbəs yerə, nahaq, nahaqca
 بید(bid) – söyüd ağacı
 بیداد(bidad) – zülm, ədalətsizlik
 بیدار(bidar) – ayıq, oyaq
 بیدار شدن(bidar şodən) – oyanmaq
 بیدار کردن(bidar kərdən) – oyatmaq
 بی درنگ(biderəng) – cəld, dərhal
 بی زحمت(bizəhmət) – zəhmət olmazsa, zəhmətsiz
 بیست(bist) – iyirmi
 بیل(bil) – bel, kürək
 بیمار(bimar) – xəstə
 بیمارستان(bimarestan) – xəstəxana
 بیمار شدن(bimar şodən) – xəstələnmək
 بیماری(bimari) – xəstəlik
 بین(beyn) – ara
 بینا(bina) – görən
 بینایی(binayi) – görmə
 بیهوده(bihude) – havayı, mənasız

پا(pa) – ayaq
 پابوسی(pabusi) – ayağa yıxılma, yaltaqlıq
 پارسال(parsal) – keçən il
 پاره کردن(pare kərdən) – cırmaq, qırmaq
 پاشنه(paşene) – daban
 پاکزاد(pakzad) – nəcib, təmiz
 پایان(payan) – son, axır
 پدر(pedər) – ata
 پدربزرگ(pedərbozorg) – baba
 پذیرفتن(pəziroftən) – qəbul etmək
 پر(pər) – qanad
 پر(por) – dolu
 پرتو(pərtou) – parıltı, şux
 پرچانه(porçane) – çoxdanışan, boşboğaz
 پرخور(porxor) – çoxyeyən, qarınqulu
 پرداختن(pərdaxtən) – 1) ödəmək; 2) məşğul olmaq
 پرسش(porseş) – sual
 پرسش کردن(porseş kərdən) – soruşmaq, sual etmək
 پرسیدن(porsidən) – soruşmaq
 پرگو(porqu) – boşboğaz, çoxdanışan
 پرنده(pərənde) – uçan, quş
 پرواز کردن(pərvaz kərdən) – uçmaq
 پروراندن(pərvərandən) – bəsləmək
 پریدن(pəridən) – uçmaq
 پریروز(pəriruz) – srağagün
 پزشک(pezeşk) – həkim
 پژوهیدن(pəjuhidən) – axtarış aparmaq, tədqiq etmək
 پس(pəs) – 1) sonra; 2) arxa tərəf
 پسته(peste) – püstə
 پسر(pesər) – oğul, oğlan
 پسر عمو(pesərəmu) – əmioğlu
 پسر عمه(pesərəmme) – bibioğlu
 پشت(poşt) – arxa
 پشتیان(poştiban) – arxa, dayaq, himayəçi
 پشم(pəşm) – yun

پل(pol) – körpü
 پناه بردن(pənah bordən) – sığınmaq
 پنبه(pəmbə) – pambıq
 پنبه چین(pəmbəçin) – pambıqçı, pambıqyığan
 پنج(pənc) – beş
 پنجاه(pəncəh) – əlli
 پند(pənd) – öyüd, nəsihət
 پندار...(pendar) – sanki, elə bilki
 پنهان(penhan) – gizli
 پور(pur) – oğul, oğlan
 پوشاندن(puşandən) – geyindirmək
 پوشیدن(puşidən) – geyinmək, geymək
 پهلو(pəhlu) – böyür, yan
 پیاده شدن(piyadə şodən) – düşmək (minikdən)
 پیچیدن(piçidən) – bükmək, sarımaq, dönmək
 پیدا شدن(peyda şodən) – tapılmaq
 پیدا کردن(peyda kərdən) – tapmaq
 پیر(pir) – qoca
 پیرارسال(pirarsal) – inişil
 پیر شدن(pir şodən) – qocalmaq
 پیروز شدن(piruz şodən) – qalib gəlmək
 پیروزی(piruzi) – qələbə
 پیش آمد(pişaməd) – hadisə
 پیشاهنگ(pişahəng) – qabaqcıl, avanqard
 پیش کش(pişkeş) – peşkəş
 پیشوا(pişva) – rəhbər
 پیشینیان(pişiniyan) – əcdad, əvvəlkilər, ulu babalar
 پيله ور(pilevər) – xırdavatçı, xırdavatsatan
 پیوند کردن(peyvənd kərdən) – calamaq, bitişdirmək

ت

تا(ta) – qat
 تابستان(tabestan) – yay
 تابستانی(tabestani) – yay üçün, yaya mənsub
 تاثیر(tə'sir) – təsir

تاراج (tarac) – qarət, talan
 تارزن (tarzən) – tarçalan
 تاریک (tarik) – qaranlıq
 تاریکی (tariki) – qaranlıq, zülmət
 تاسف (təəssof) – təəssüf
 تا کردن (ta kərdən) – qatlamaq
 تاکید (təkid) – israr
 تالار (talar) – zal, salon
 تالیف (tə'lif) – əsər
 تب (təb) – hərarət, qızdırma
 تبدیل گشتن (təbdil gəştən) – çevrilmək
 تبر (təbər) – balta
 تبریک گفتن (təbrik qoftən) – təbrik etmək
 تحمل کردن (təhəmmöl kərdən) – dözmək
 تحصیل کرد (təhsil kərdən) – 1) oxumaq, təhsil almaq;
 ۲) kəsb etmək, əldə etmək
 تحقیق (təhğiğ) – tədqiq, araşdırma
 تخم (toxm) – toxum
 تخم مرغ (toxm-e morğ) – yumurta
 تخم کدو (toxm-e kədu) – balqabaq toxumu
 تراشیدن (təraşidən) – yonmaq, qırmaq
 تراشیده (təraşide) – yonulmuş
 ترب (torob) – turp
 تربت (torbət) – türbət, qəbr
 ترجمه کردن (tərcome kərdən) – tərcümə etmək
 ترسیدن (tərsidən) – qorxmaq (kökü ترس – tərs)
 تر کردن (tər kərdən) – islatmaq
 ترکه (tərke) – çubuq
 تسلیت (təsliyyət) – təsəlli
 تشریف آوردن (təşrif avərdən) – gəlmək
 تعریف کردن (tərif kərdən) – danışmaq
 تغییر دادن (təğyir dadən) – dəyişmək, dəyişdirmək
 تفریح (təfrih) – əyləncə
 تقویت (təğviyyət) – möhkəmləndirmə, qüvvətləndirmə
 تکان خوردن (təkan xərdən) – tərpənmək

تکان دادن (təkan dadən) – 1) tərpətmək; 2) söykənmək

تکاندن (təkandən) – silkələmək, çırpmaq

تکیه دادن (təkye dadən) – söykəmək

تمام شدن (təmam şodən) – qurtarmaq, bitmək

تمام کردن (təmam kərdən) – qurtarmaq, bitirmək

تمرین (təmrin) – tapşırıq, çalışma

تن (tən) – bədən

تو (tu) – iç, içəri

تو (to) – sən

تواضع (təvazo') – təvazökar

توانا (təvana) – bacarıqlı, güclü

توضیح دادن (touzih dadən) – izah etmək

توگویی (toquyi) – sanki, eləbil ki

ته (təh) – dib

تیر (tir) – 1) ox; 2) güllə

تیز (tiz) – tez, cəld, iti, kəsərli

تیغ (tiğ) – ülgüc, tiyə

ث

ثروت (servət) – sərvət, var-dövlət

ثابت (sabet) – sübut, sabit

ج

جا (ca) – yer

جا دادن (ca dadən) – yerləşdirmək, yer vermək

جالب (caleb) – maraqlı, cəlbedici

جامه (came) – paltar

جاندار (candar) – canlı

جاودان (cavedan) – əbədi, daimi

جاویدان (cavidan) – bax: جاودان

جایزه (cayeze) – mükafat

جدا (coda) – ayrı

جدل کردن (cədəl kərdən) – vuruşmaq, mübahisə etmək

جراح (cərrah) – cərrah

جز (coz) – başqa

جستجو (costocu) – axtarış, axtarma

جستجو کردن (costocu kərdən) – axtarmaq
 جستن (cesten) – atılmaq, tullanmaq, hoppanmaq, sıçramaq
 جستن (costən) – axtarmaq
 جستن و خیز کردن (cest o xiz kərdən) – atılıb-düşmək, hoppanmaq
 جشن (cəşn) – bayram, şənlik
 جشن گرفتن (cəşn gereftən) – bayram etmək
 جفت (coft) – cüt
 جعبه (cəbe) – qutu
 جلو (celou) – ön, qarşı, irəli
 جمع آوری کردن (cəm avəri kərdən) – yığmaq, toplamaq
 جمع شدن (cəm şodən) – yığışmaq, toplaşmaq
 جمع کردن (cəm kərdən) – yığmaq, toplamaq
 جنگل (cəngəl) – meşə
 جوی (cuy) – arx
 جواهر (couhər) – cövhər, qiymətli
 جواهر فروش (couhərforuş) – cəvahirsatan, qiymətli şeylər satan
 جوینده (cuyənde) – axtaran
 جهاننیده (cəhandide) – dünyagörmüş
 جهان افروز (cəhanəfruz) – dünyanı işıqlandıran
 جهل مرکب (cəhl-e morəkkəb) – cəhalət bataqlığı
 جیغ (ciğ) – qışqırıq, çığırıtı
 جیغ زدن (ciğ zədən) – qışqırmaq, çığırmaq

ج

چادر (çador) – çadır, çadra
 چاق (çağ) – kök
 چاق شدن (çağ şodən) – kökəlmək
 چاه (çah) – quyu
 چتر (çətr) – çətir
 چرا (çera) – nə üçün, niyə
 چربی (çərbi) – yağlı
 چسب (çəsb) – yapışqan
 چسباندن (çəsbandən) – yapışdırmaq
 چسبیدن (çəsbidən) – yapışmaq
 چشایی (çəşayi) – dadma

چشم(çeşm) – 1) göz; 2) göz üstə, gözüm üstə
 چشم پوشی کردن (çeşmpuşi kərdən) – göz yummaq ,
 görməməzliyə vurmaq
 چشم‌نواز (çeşmnəvaz) – gözoşayan
 چشاندن (çeşandən) – daddırmaq
 چشیدن (çeşidən) – dadmaq
 چطور (çetour) – necə, nə cür
 چکاره (çekare) – nəçi
 چکاندن (çekandən) – damdırmaq
 چگونه (çequne) – necə, nə cür
 چلچله (çelçele) – qaranquş
 چمچه (çomçe) – çömçə
 چند (çənd) – neçə, bir neçə
 چوب (çub) – çubuq
 چوبک (çubək) – çubuq, balaca çubuq
 چوب کبریت (çub-e kebrit) – kibrit çöpü
 چوب الف (çubələf) – əlfəcin
 چون (çun) – elə ki, kimi
 چهار (çəhar) – dörd
 چهارشنبه‌ی سوری (çəharşənbe-ye suri) – ilaxır çərşənbə
 چهارده (çəhardəh) – on dörd
 چهل (çehel) – qırx
 چیدن (çidən) – 1) dərmək; 2) düzmək
 چیده شدن (çide şodən) – 1) dərilmək; 2) düzülmək
 چیست? (çist) – nədir

ح

حالا (hala) – indi
 حاضر شدن (hazer şodən) – hazırlaşmaq
 حاضر کردن (hazer kərdən) – hazırlamaq
 حتما (hətmın) – mütləq, hökmən
 حرف (hərf) – 1) hərf; 2) söz
 حرف زدن (hərf zədən) – danışmaq
 حروف: (horuf) – hərflər (təki حروف)
 حساب کردن (hesab kərdən) – hesab etmək, hesablamaq

حصار(hesar) – hasar, çəpər
 حفظ شدن(hefz şodən) – qorunmaq
 حفظ کردن(hefz kərdən) – qorumaq, saxlamaq, əzbərləmək
 حقارت(heqarət) – həqarət, təhqir
 حواس(həvas) – hislər, duyğular [təki حس:(hess)]
 حیات(həyat) – yaşayış, həyat
 حیاط(həyat) – həyət, məhəllə

خ

خار(xar) – tikan
 خاک(xak) – torpaq
 خاکستر(xakestər) – kül
 خاکستری(xakestəri) – külrəngi
 خاموش(xamuş) – susma, sakit olma
 خاموشی(xamuşi) – sakitlik, sükut
 خانواده(xanevade) – ailə
 خانه(xane) – ev
 خاور(xavər) – şərq
 خاورزمین(xavərzəmin) – şərq (ölkələri)
 خاورشناس(xavərşenas) – şərqşünas
 ختن(xotən) – şimali çin
 خداحافظی کردن(xodahafəzi kərdən) – xudahafizləşmək
 خداوندگار(xoda negəhdar) – Allah saxlasın
 خرد(xerəd) – ağıl
 خردمند(xerədmənd) – ağıllı
 خرس(xers) – ayı
 خروس(xorus) – xoruz
 خریدن(xəridən) – almaq (pul ilə)
 خسارت(xəsarət) – ziyan, zərər
 خستن(بر خاستن)(xestən) – durmaq
 خسته(xəste) – yorğun
 خسته شدن(xəste şodən) – yorulmaq
 خسته کردن(xəste kərdən) – yormaq
 خشت(xeşt) – kərpic (çiy)
 خشتزن(xeştzən) – kərpickəsən

خستمال(xeştmal) – kərpickəsən
 خوشنود(xoşnud) – şən, şad, sevinc
 خوشنودی(xoşnudi) – sevinc, şadlıq
 خوشنət(xoşunət) – kobudluq
 خفتن(xoftən) – yatmaq, yuxulamaq
 خمیدن(xəmidən) – əyilmək
 خمیر دندان(xəmir-e dəndan) – diş pastası
 خندان(xəndan) – gülə-gülə, gülərək
 خندیدن(xəndidən) – gülmək
 خنده(xənde) – gülüş
 خود(xod) – öz
 خواب(xab) – yuxu
 خواب آور(xabavər) – yuxugətirən, həzin
 خوابیدن(xabidən) – yatmaq, yuxulamaq
 خواستن(xastən) – istəmək
 خواندن(xandən) – oxumaq
 خواننده(xanənde) – 1) oxucu; 2) müğənni
 خواهر(xahər) – bacı
 خواهش(xaheş) – xahiş
 خواهش کردن(xaheş kərdən) – xahiş etmək
 خوب(xub) – yaxşı
 خود(xod) – öz (təyini əvəzlilik)
 خودداری کردن(xoddari kərdən) – çəkinmək, özünü saxlamaq
 خرداد(xordad) – hicri-şəmsi ilinin 3-cü ayı
 خوردن(xordən) – 1) yemək; 2) içmək
 خورده(xorde) – qırıntı
 خورشید(xorşid) – günəş
 خوشحال شدن(xoşhal şodən) – sevinmək
 خون(xun) – qan
 خونسرد(xunsərd) – soyuqqanlı
 خونسردی(xunsərđi) – soyuqqanlılıq
 خیاط(xəyyat) – dərzi
 خیلی(xeyli) – çox

دادن(dadən) – vermək
 دارندگی(darəndegi) – varlılıq
 دارو(daru) – dərman
 داروخانه(daruxane) – aptek
 داس(das) – oraq
 داشتن(daştən) – malik olmaq
 دامن(damən) – ətək
 دانا(dana) – alim, bilikli, bilici
 دانستن(danestən) – bilmək
 دانش(daneş) – bilik
 دانش آموز(daneşamuz) – şagird
 دانشجو(daneşcu) – tələbə
 دانشکده(daneşkəde) – institut, fakültə
 دانشگاه(daneşqah) – universitet
 دانشمند(daneşmənd) – alim
 دانشیار(daneşyar) – müəllim, dosent
 دانه(dane) – 1) dən; 2) dənə
 دانه کش(danekeş) – dən aparıcı
 دبستان(dəbestan) – ibtidai məktəb
 دبیرستان(dəbirestan) – orta məktəb
 دختر(doxtər) – qız
 دختر عمو(doxtərəmu) – əmiqızı
 دختر عمه(doxtərəmmə) – bibiqızı
 در(dər) – 1) qapı; 2) önqoşma (-da2
 دراز(deraz) – uzun
 در آوردن(dəravərdən) – çıxartmaq
 درخت(derəxt) – ağac
 درد(dərd) – ağrı
 درد کردن(dərd kərdən) – ağrımaq
 درست(dorost) – doğru, düzgün
 درست کردن(dorost kərdən) – düzəltmək
 در شگفت ماندن(dər şegeft mandən) – təəccüb etmək
 درگذشتن(dərqozəştən) – ölmək
 درمان(dərman) – müalicə
 درماندگی(dərmandegi) – çarəsizlik, əlacsızlıq

درنده(dərənde) – yırtıcı
 دروغ(doruğ) – yalan
 درون(dərun) – daxil, iç
 درویدن(derəvidən) – biçmək
 دریافتن(dəryaftən) – anlamaq, başa düşmək
 دریدن(dəridən) – parçalamaq, cırmaq, yırtmaq
 دزد(doza) – oğru
 دزدی(dozdi) – oğruluq
 دزدیدن(dozdidən) – oğurlamaq
 دزدیده(dozdide) – gizli, oğrunca
 دست(dəst) – əl
 دشت(dəşt) – çöl, səhra
 دکتر(doktor) – həkim
 دل انگیز(deləngiz) – ürəkaçan
 دل‌بند(delbənd) – əziz
 دل‌درد(deldərd) – qarın ağrısı
 دمر(dəmər) və یا دمر (dəməru) – üzəşəğı
 دنبال(donbal) – arxa, ard, arxa tərəf
 دندان(dəndan) – diş
 دندان‌پزشک(dəndanpezeşk) – diş həkimi
 دور(dur) – uzaq
 دور شدن(dur şodən) – uzaqlaşmaq
 دوزنده(duzənde) – dərzilə
 دوست(dust) – dost, yoldaş
 دوست داشتن(dust daştən) – sevmək
 دوش(duş) – çiyin
 ده(deh) – kənd
 ده(dəh) – on
 دهاتی(dehati) – kəndli
 دهان(dəhan) – ağız
 دهقان(dehğan) – kəndli
 دهن(dəhən) – ağız
 دهنه(dəhəne) – yüyən, cilov
 دی(dey) – hicri-şəmsi ilinin 10-cu ayı
 دیدار(didar) – görüş

دیدار (didar kərdən) – görüşmək
دیدن (didən) – görmək
دیدنی (didəni) – görməli
دیر (dir) – gec
دیر کردن (dir kərdən) – gecikmək
دیروز (diruz) – dünən
دیشب (dişəb) – dünən gecə
دیگر (digər) – 1) başqa, digər; 2) bir daha
دیگ (dig) – qazan
دیو (div) – şeytan, div

ذ

ذخیره (zəxire) – ehtiyat
ذرت (zorrət) – qarğıdalı
ذوق (zouğ) – zövq
ذره (zərre) – zərrə

ر

را (ra) – sonqoşma (təsirlik hal şəkilçisinə uyğundur)
راز (raz) – sirr
راست (rast) – 1) doğru, düzgün; 2) sağ; 3) muğam
راستی (rasti) – doğruluq, düzgünlük
راندن (randən) – sürmək
راننده (ranənde) – sürücü, sürən
رایگان (rayqan) – müftə, havayı, məccani
رباب (robab) – rübab (musiqi aləti)
ربط (rəbt) – əlaqə, dəxli olma
ربع (۴/۱) (rob) – dördüdə bir
رتبه (rotbe) – dərəcə, rütbə
رخ (rox) – üz
رخ دادن (rox dadən) – üz vermək, baş vermək (hadisə)
رخساره (roxsare) – üz
رساندن (resandən) – çatdırmaq
رسم (rəsmən) – rəsmi
رسن (rəsən) – kəndir
رسیدن (residən) – çatmaq

رشته(reşte) – 1) sahə; 2) zəncir; 3) silsilə
 رفتن(rəftən) – getmək
 رفتن(roftən) – süpürmək
 رفت و روب(roft-o rub) – silib-süpürmək, sil-süpür
 رفقا(rofəqa) – yoldaşlar (təki رفقا)
 رفیق(rəfiq) – yoldaş
 رکعت(rəkət) – rükət (namazın bir hissəsi)
 رگ(rəg) – damar
 رنج(rənc) – əziyyət, zəhmət
 رنج بردن(rənc bordən) – əziyyət çəkmək
 رنگ آمیز(rəngamiz) – rəngləri seçib tutuşdurma (uyğunlaşdırma)
 رنگین کمان(rəngin kəman) – göy qurşağı
 رنجیدن(rəncidən) – incimək
 رو(ru) – üz, üst
 رود(rud) – çay (coğr.)
 رودخانه(rudxane) – çay (coğr.)
 روز(ruz) – gün, gündüz
 روزانه(ruzane) – gündəlik, bir günlük
 روزه(ruze) – oruc
 روزه گرفتن(ruze gereftən) – oruc tutmaq
 روزی(ruzi) – yemək
 روستایی(rustayi) – kəndli
 روشن(rouşən) – 1) işıq, işıqlı; 2) açıq (rəng
 رونویسی کردن(runevisi kərdən) – üzündən köçürtmək
 روی هم نهادن(ruy-e həm nəhadən) – üst-üstə qoymaq
 روی هم رفته(ruy-e həm rəfte) – üst-üstə, ümumiyyətlə
 رها کردن(rəha kərdən) – azad etmək, xilas etmək
 رهگذر(rəhqəzər) – yolkeçən, yolötən
 ریختن(rixtən) – tökmək, tökülmək
 ریسمان(risman) – kəndir, çatı

ز

زادگاه(zadqah) – doğulan yer
 زاغ(zağ) – qarğa
 زانو(zanu) – diz

زبان(zəban) – dil
 زخم(zəxm) – yara
 زدن(zədən) – vurmaq, döymək, çalmaq
 زر(zər) – qızıl
 زرد(zərd) – sarı
 زردک(zərdək) – yerkökü
 زغال(zoğal) – kömür
 زمستان(zemestan) – qış
 زمستانی(zemestani) – qışa mənsub
 زمیندار(zəmindar) – torpaq sahibi
 زمینلرزه(zəminlərze) – zəlzələ, yer tərpənməsi
 زن(zən) – qadın
 زنبور(zənbur) – bal arısı
 زنده(zende) – canlı, yaşayan, diri
 زنده باد(zende bad) – yaşasın
 زنده‌گانی(zendeqani) – həyat, yaşayış
 زندگی کردن(zendegi kərdən) – yaşamaq
 زنگوله(zənqule) – zıncırov
 زود(zud) – tez, cəld
 زور(zur) – güc, zor
 زوزه(zuze) – vıyılı, ulama
 زیبا(ziba) – gözəl, qəşəng
 زیر(zir) – aşağı, alt
 زیرا(zira) – çünki
 زیور(zivər) – bəzək

ژ

ژاله(jale) – şəh
 ژرف(jərf) – dərinlik
 ژنده(jende) – köhnə, işlənmiş (paltar)
 ژانویه(janviye) – yanvar
 ژوئن(juən) – iyun
 ژویه(juye) – iyul

س

سابقاً(sabəğən) – keçmişdə, əvvəllərdə

سال(sal) – 1) il; 2) yaş
 سالم شدن(salem şodən) – sağalmaq
 سالخورده(salxorde) – yaşlı
 سالگرد(salgərd) – ildönümü
 سبز(səbz) – yaşıl
 سپتامبر(septambr) – sentyabr
 ستمگر(setəmgər) – zalım, zülmkar
 ستمگری(setəmgəri) – zülmkarlıq, zalımlıq
 سخت(səxt) – 1) bərk; 2) çətin
 سخت گیری(səxtgiri) – ciddilik, tələbkarlıq
 سخن(soxən) – söz
 سر(sər) – baş
 سرافکندگی(sərəfkəndegi) – başı aşağılıq, alçalma
 سرباز(sərbaz) – əsgər
 سرپرست(sərpərəst) – hamı, himayəçi
 سرچشمه(sərçəsmə) – mənşə, mənbə
 سرد(sərd) – soyuq
 سردادن(sərdadən) – başlamaq
 سردار(sərdar) – başçı, sərkərdə
 سرداری(sərdari) – sərkərdəlik, başçılıq
 سرزمین(sərzəmin) – ölkə
 سرشیر(sərşir) – qaymaq
 سرمایه(sərmaye) – maya, pul, kapital
 سرمایه دار(sərmayedar) – kapitalist
 سرود(sorud) – mahnı, nəğmə
 سرود ملی(sorud-e melli) – milli himn
 سرودن(sorudən) – 1) şeir qoşmaq; 2) oxumaq
 سفید(sefid) – ağ
 سلام کردن(səlam kərdən) – salamlamaq
 سلطنت(səltənət) – şahlıq
 سلمانی(səlmani) – 1) bərbərxana; 2) bərbər, dəllək
 سنجده(senced) – iydə
 سوار(səvar) – atlı
 سوار شدن(səvar şodən) – minmək
 سود(sud) – fayda, mənfəət

سودآور(sudavər) – faydalı
 سوزن(suzən) – iynə
 سوق دادن(souq dadən) – yeritmək (qoşun)
 سهل(səhl) – asan
 سه(se) – üç
 سی(si) – otuz
 سیاه(siyah) – qara
 سیاه و سفید(siyah o sefid) – ala-bula, ala
 سیب(sib) – alma
 سیخ(six) – şiş (kabab)
 سیر((sir) – 1) sarımsaq; 2) tox; 3) tünd (rəng)
 سیزده(sizdəh) – on üç
 سینما (sinema) – kino

ش

شاخ(şax) – 1) budaq; 2) buynuz
 شام(şam) – axşam yeməyi
 شانه(şane) – 1) çiyin; 2) daraq
 شاید,(şayəd) – bəlkə, olsun ki
 شب(şəb) – axşam, gecə
 شبانه روز(şəbane-ruz) – sutka
 شتاب(şetab) – tələsmə
 شخم(şoxm) – şum
 شخم کردن(şoxm kərdən) – şumlamaq
 شدن(şodən) – olmaq
 شدید(şədid) – şiddətli
 شرح دادن(şərh dadən) – şərh etmək
 شرمندە شدن(şərmənde şodən) – utanmaq
 شرمندگی(şərməndegi) – utancaqlıq
 شروع شدن(şoru şodən) – başlanmaq
 شروع کردن(şoru kərdən) – başlamaq
 شستن(şostən) – yumaq
 شستشو کردن(şostoşu kərdən) – yuyunmaq
 شصت(şəst) – altmış
 شترنج(şətrənc) – şahmat

شَعْف (şəəf) – sevinc, şadlıq, fərəh
 شَغَال (şoğal) – çaqqal
 شَكَار (şekar) – ov
 شَكَارچی (şekarçi) – ovçu
 شَكَست خوردن (şekəst xordən) – məğlub olmaq
 شَكَستَن (şekəstən) – sınmaq, sındırmaq
 شَكَستَه (şekəste) – sınıq, sınmış
 شَكَست ناپذیر (şekəstnapəzir) – məğlub edilməz
 شَكَفتَن (şekoftən) – açılmaq (gülün)
 شَكوفان (şokufan) – çiçəklənən
 شَمَا (şoma) – siz
 شَمَارَه (şomare) – nömrə
 شَمردن (şemordən) – saymaq
 شَمشیر (şəmşir) – qılınc
 شَنَاختَن (şenaxtən) – tanımaq
 شَنوایی (şenəvayi) – eşitmə
 شَنوَنده (şenəvənde) – dinləyici
 شَنیدن (şenidən) – eşitmək
 شَوهر (şouhər) – həyat yoldaşı (kişi)
 شَهْد (şəhd) – bal
 شَهروند (şəhrvənd) – vətəndaş
 شَهريور (şəhrivər) – hicri-şəmsi ilinin 6-cı ayı
 شَهِير (şəhir) – məşhur, tanınmış
 شیر ((şir) – 1) süd; 2) şir (heyvan
 شیرازَه (şiraze) – kitabın tikiş yeri
 شیرینی فروش (şirini foruş) – qənnad
 شیرینی فروشی (şirini foruşi) – qənnadı dükanı
 شیشه (şişe) – şüşə

ص

صاحبخانه (sahebxane) – ev sahibi
 صاحب منصب (sahebmənsəb) – vəzifə sahibi, vəzifəli şəxs
 صادر شدن (sader şodən) – 1) ixrac olunmaq; 2) verilmək
 صبح (sobh) – səhər, sübh
 صبحدم (sobhdəm) – səhər tezdən

صبحانه(sobhane) – səhər yeməyi

صبر کردن(səbr kərdən) – səbr etmək, dözmək

صحبت کردن(sohbət kərdən) – söhbət etmək

صحیح(səhih) – doğru, düzgün

صد(səd) – yüz

صدا(seda) – səs

صدا زدن(seda zədən) – çağırmaq, səsləmək

صدا کردن(seda kərdən) – çağırmaq, səsləmək

صرف(sərf) – 1) yemə, yemək; 2) morfologiya

صرف نظر(əz) (sərf-e nəzər) (əz) – baxmayaraq, asılı olmayaraq

صرف کردن(sərf kərdən) – yemək

صرفه جویی(sərfecuyi) – qənaət

صلح(solh) – sülh

صندلی(səndəli) – stul

صنم(sənəm) – gözəl

صوت(sout) – səs

ض

ضخیم(zəxim) – qalın

ضرب المثل(zərb – ol – məsəl) – zərbi – məsəl

ضرورت(zərurət) – zəruri

ضمن(zemn) – əsna

ط

طاقت فرسا(tağətfərsa) – üzücü, dözülməz

طب(tebb) – tibb

طبقه(təbəğə) – mərtəbə, təbəqə

طبل(təbl) – təbil, nağara

طبيب(təbib) – həkim

طعم(təəm) – dad

طلا(təla) – qızıl

طول(tul) – uzun, uzunluq

طويلة(təvile) – tövlə

ظ

ظرف(zərf) – 1) qab; 2) zərf (qram)

ظفر(zəfər) – qələbə

ظلمت(zolmət) – zülmət, qaranlıq

ظهر(zohr) – günorta

ع

عادة(adətən) – bir qayda olaraq

عادل(adəl) – ədalətli

عاقل(ağəl) – ağıllı

عالم(ələm) – alim

عالم(aləm) – aləm, dünya

عبور(əbur) – keçmə, keçid

عجله کردن(əcəle kərdən) – tələsmək

عجیب(əcib) – təəccüblü, qəribə

عدل(ədl) – ədalət

عده(edde) – qrup, dəstə

عذر(əzr) – üzr

عرضه کردن(ərze kərdən) – ərz etmək

عرق(ərəğ) – tər

عرق کردن(ərəğ kərdən) – tərləmək

عسل(əsəl) – bal

عصر(əsr) – 1) əsr; 2) axşamçağı

عصرانه(əsrane) – axşam yeməyi

عضو(əzv) – üzv

عطراگین(ətragin) – ətirli

عقب مانده(əqəb mande) – geri qalmış

عقربک(əğrəbək) – saat əqrəbi

عقربک ثانییه شمار(əğrəbək-e saniye şomar) – saniyəgöstərən əqrəb

عقربک دقیقه شمار(əğrəbək-e dəqiqe şomar) – dəqiqəgöstərən əqrəb

عقربک ساعت شمار(əğrəbək-e saət şomar) – saatgöstərən əqrəb

عقل(əğl) – ağıl

عکس(əks) – şəkil (foto)

علاقه داشتن(ələğe daştən) – maraqlanmaq

علاقمند(ələğemənd) – marağı olan, maraqlanan

عالم:(ələma) – alimlər (təki علماء)

علم:(olum) – elmlər (təki علوم)

عمو(əmu) – əmi

عمه(əmmə) – bibi

عودت(oudət) – qayıtma

عودت دادن(oudət dadən) – qaytarmaq

عید(id, eyd) – bayram

عید گرفتن(id gereftən) – bayram etmək

غ

غاز(ğaz) – qaz (quş)

غالب(ğaleb) – qalib

غالبا(ğalebən) – əksər halda, çox vaxt

غبار(ğobar) – 1) toz; 2) kədər

غذا(ğəza) – yemək (xörək)

غرور(ğorur) – qürur, məğrurluq

غریب(ğərib) – yad, özgə

غلطیدن(ğəltidən) – diyirləmək

غنودن(ğonudən) – yatmaq

ف

فاضل(fazel) – bilikli

فرا رسیدن(fəra residən) – çatmaq

فرا رفتن(fərar kərdən) – qaçmaq

فراری(fərarı) – qaçaq

فرا گرفتن(fəra gereftən) – 1) bürümək; 2) öyrənmək

فراورده(fəravərde) – məhsul

فرااموش کردن(fəramuş kərdən) – unutmaq, yaddan çıxarmaq

فراهم ساختن(fərahəm saxtən) – hazırlamaq

فرح(fərah) – fərah, sevinc

فردا(fərda) – sabah

فرزند(fərzənd) – övlad

فرستادن(ferestadən) – göndərmək

فرشته(fereşte) – mələk

فروتن(forutən) – təvazökar

فروختن(foruxtən) – satmaq

فروشنده(foruşənde) – satıcı

فروردین(fərvərdin) – hicri-şəmsi ilinin 1-ci ayı

فروغزاری (foruqozari) – əsirgəmə, müzayiqə
 فروغزاری کەردن (foruqozari kərdən) – əsirgəmək, müzayiqə etmək
 فرهنگ (fərhəng) – 1) mədəniyyət; 2) lüğət
 فرهنگستان (fərhəngestan) – akademiya
 فریب خوردن (fərib xordən) – aldanmaq
 فریب دادن (fərib dadən) – aldatmaq
 فشار (feşar) – təzyiq
 فشردن (feşordən) – sıxmaq
 فضل (fəzl) – alimlik, müdriklik
 فعلا (fe'lən) – hələlik
 فقر (fəğr) – yoxsulluq, fəqirlik
 فقیر (fəğir) – fəqir, yoxsul, kasıb
 فوراً (fourən) – cəld, dərhal
 فوری (fouri) – təcili
 فوریه (fevriye) – fevral (ay)
 فوق (fouğ) – yuxarı, yuxarıdakı
 فهماندن (fəhmandən) – başa salmaq
 فهمیدن (fəhmidən) – başa düşmək, anlamaq
 فیلبان (filban) – fil sahibi, filəbaxan

ق

قاچ (ğaç) – dilim, tikə
 قارچ (ğarç) – göbələk
 قاصد (ğased) – xəbərgətirən
 قاشق (ğaşoq) – qaşiq
 قالب (ğaleb) – qəlib
 قالی (ğali) – xalı
 قایق (ğayeğ) – qayıq
 قابقران (ğayeğran) – qayıqsürən
 قرض (ğərz) – borc
 قریب (ğərib) – yaxın
 قسم (ğəsəm) – and
 قسم خوردن (ğəsəm xordən) – and içmək
 قسمت (ğesmet) – hissə
 قسمت کردن (ğesmet kərdən) – bölmək, paylamaq

قصه(ğesse) – nağıl

قضا(ğəza) – hadisə

قضا ((əz) ğəza) – təsadüfən

قضارا(ğəzara) – qəzavü qədər

قطره(ğətre) – damcı

قطعه(ğət'e) – hissə, parça (musiqi parçası ...)

قمر(ğəmər) – ay

قوانین(ğəvanin) – qanunlar [təki (قانون): (ğanun)]

قول دادن(ğoul dadən) – söz vermək

قوی(ğəvi) – güclü, qüvvətli

قیافه (ğiyafe) – görkəm

ک

کاخ(kax) – saray

کار(kar) – iş

کارخانه(karxane) – fabrik, zavod

کارد(kard) – bıçaq

کارکن(karkon) – işçi, fəhlə

کارگر(kargər) – işçi, fəhlə

کارمند(karmənd) – işçi

کاشتن(kaştən) – əkmək

کاغذ(kağəz) – kağız

کاویدن(kavidən) – 1) qazımaq; 2) axtarış aparmaq

کبوتر(kəbutər) – göyərçin

کبود(kəbud) – göy (rəng)

کجا(koca) – hara, haraya, harada

کدام(kodam) – hansı

کردار(kerdar) – əməl, iş, rəftar

کردن(kərdən) – etmək

کرم(kerm) – qurd

کرم خوردگی(kerm xordegi) – qurd yemə

کسالت(kesalət) – əzginlik, xəstəlik, süstlük

کشاورزی(keşavərzi) – kənd təsərrüfatı

کشتگه(keştgəh) – əkin yeri

کشتن(koştən) – öldürmək, kəsmək (heyvanı)

کشتی(kəşti) – gəmi
 کشور(keşvər) – ölkə
 کشیدن(keşidən) – çəkmək, dartmaq
 کف(kəf) – 1) ovuc; 2) köpük
 کفش(kəfş) – ayaqqabı
 کلاغ(kəlağ) – qarğa
 کلانتری(kəlantəri) – polis idarəsi
 کلاه(kolah) – papaq
 کلید(kelid) – açar, kilid
 کم(kəm) – az
 کمی(kəmi) – azlıq
 کوچک(kuçek) – balaca, kiçik
 کودک(kudək) – uşaq
 کوزه(kuze) – kuzə, kiçik səhəng
 کوزه‌گر(kuzegər) – kuzəçi, kuzədüzəldən
 کور(kur) – kor
 کور شدن(kur şodən) – kor olmaq
 کوشا(kuşa) – çalışqan
 کوشش(kuşeş) – çalışma
 کوشیدن(kuşidən) – çalışmaq
 کوه(kuh) – dağ
 کی(key) – nə vaxt, haçan
 کیست?(kist?) – kimdir
 کیف(kif) – sumka, çanta
 کینه(kine) – kin, küdurət

گ

گارد(qard) – qvardiya
 گاز(qaz) – qaz (yanacaq)
 گاز گرفتن(qaz gereftən) – dişləmək
 گاو(qav) – inək
 گاوآهن(qavahən) – xış (qəd.)
 گاه(qah) – gah
 گاهواره(qahvare) – beşik
 گاهی(qahi) – bəzən, hərdənbir

گچ(gəç) – təbaşir
 گذاشتن(qozaştən) – qoymaq
 گذراندن(qozərändən) – keçirmək
 گذشتن(qozəştən) – keçmək
 گذشته(qozəşte) – keçmiş
 گرامر(qramer) – qrammatika
 گرد(gərd) – toz
 گرد(gerd) – 1) yumru, dəyirmi; 2) dövrə, ətraf
 گرد دندان(gərd-e dəndan) – diş tozu
 گردش(gərdeş) – gəzinti
 گردن(gərdən) – boyun
 گردو(gerdu) – qoz
 گرسنه [گشنه] (qorosne) – ac
 گرفتار شدن(gereftar şodən) – tutulmaq
 گرفتن(gereftəm) – 1) tutalım, fərz edək; 2) götürdüm, aldım
 گرفتن(gereftən) – tutmaq, götürmək, almaq
 گرم(gərm) – isti
 گریبان(gəriban) – yaxa
 گریختن(qorixtən) – qaçmaq
 گز کردن(gəz kərdən) – ölçmək
 گزیدن(gəzidən) – sancmaq, dişləmək
 گشتن(gəştən) – gəzmək, dolanmaq
 گفتار(qoftar) – danışiq
 گفتن(qoftən) – demək
 گفتگو(qoftoqu) – danışiq, söhbət
 گفتگو کردن(qoftoqu kərdən) – söhbət etmək, danışmaq
 گفته(qofte) – 1) deyilmiş; 2) söz
 گل(qol) – gül
 گل(gel) – gil, palçıq
 گلابی(qolabi) – armud
 گم شدن(qom şodən) – itmək
 گم کردن(qom kərdən) – itirmək
 گنبد(qonbəd) – kunbəz
 گنبد گردون(qonbəd-e gərdun) – göy kunbəzi
 گنج(gənc) – xəzinə

گندم(gəndom) – buğda
 گوزن(gəvəzn) – maral
 گوسفند(qusfənd) – qoyun
 گوش(quş) – qulaq
 گوشت(quşt) – ət
 گوش دادن(quş dadən) – qulaq asmaq
 گوش کردن(quş kərdən) – qulaq asmaq
 گوشه(quşe) – künc, kənar
 گول زد(qul zədən) – aldatmaq
 گول خورد(qul xordən) – aldanmaq
 گوناگون(qunaqun) – cürbəcür, müxtəlif
 گوینده(quyənde) – deyən, danışan, diktor
 گاه گاه gəh gəh ((qah-qah) – hərdənbir, bəzən
 گیتی(giti) – dünya
 گیسو(gisu) – saç

ج

لاغر(lağər) – arıq
 لانه(lane) – yuva
 لای(lay) – ara
 لب(ləb) – dodaq
 لباس(lebas) – paltar
 لبخند(ləbxənd) – təbəssüm
 لحظه(ləhze) – an (ən kiçik vaxt ölçüsü)
 لخت(loxt) – lüt, çıpaq
 لذت(ləzzət) – ləzzət
 لذیذ(ləziz) – ləzzətli
 لعل(ləl) – yaqut
 لعل ساز(ləlsaz) – ləl düzəldən, ləl yaradan
 لفظ(ləfz) – söz
 لقمه(loğme) – loğma, tikə
 لگام(leqam) – cilov, yüyən
 لوازم(ləvazem) – ləvazimat

م

ما(ma) – biz

مادر(madər) – ana
 مادر بزرگ(madərbozorg) – nənə
 مار(mar) – ilan
 مارس(mars) – mart
 مالیدن((malidən) – 1) sürtmək,ovxalamaq; 2)kəsmək (kərpic
 ماندن(mandən) – qalmaq
 مانند(manənd) – kimi
 ماه(mah) – ay
 ماهی(mahi) – balıq
 متحد شدن(motəhhed şodən) – birləşmək
 متحد کردن(motəhhed kərdən) – birləşdirmək
 متساوی(motəsavi) – bərabər
 متساوی الحقوق(motəsavi – ol hoğuğ) – bərabər hüquqlu
 متعلقmotəlleğ) – aid
 متولد شدن(motəvəlləd şodən) – doğulmaq, anadan olmaq
 مثل(mesl) – kimi
 مجاني(məccani) – müftə, havayı
 مچ(moç) – bilək
 محفل(məhfel) – dərnək
 محکمه(məhkəme) – 1) məhkəmə; 2) həkimin qəbul otağı
 مداد(medad) – karandaş
 مداد پاک کن(medadpakkon) – pozan
 مدرسه(mədrəse) – məktəb
 مدیون(mədyun) – borclu
 مراجعت(moraceət) – qayıtma
 مراجعت کردن(moraceət kərdən) – qayıtmaq
 مراجعه(moracee) – müraciət
 مراجعه کردن(moracee kərdən) – müraciət etmək
 مرارت(mərarət) – 1) çətinlik; 2) qəm-qüssə, kədər
 مراعات(moraat) – riayət etmə
 مربوط(mərbüt) – əlaqəli, aid
 مرد(mərd) – kişi
 مرداد(mərdad) – hicri-şəmsi ilinin 5-ci ayı
 مردمک(mərdomək) – bəbək
 مردم(mərdom) – camaat

مرگ(mərg) – ölüm
 مرز(mərz) – sərhəd
 مرض(məraz) – xəstəlik
 مرغ(morğ) – quş, toyuq
 مرغزار(mərgzar) – çəmənlik
 مریض(məriz) – xəstə
 مریضخانه(mərizxane) – xəstəxana
 مزبور(məzbur) – yuxarıda adı çəkilən
 مزه(məze) – dad
 مژده(mojde) – xeyir xəbər, müjdə xəbər
 مژه(moje) – kirpik
 مژگان(mojqan) – kirpiklər, kirpik
 مسافر(mosafer) – yolçu, müsafir
 مسخر شدن(mosəxxər şodən) – məftun olmaq
 مسکین شدن(meskin şodən) – yazıq olmaq, aciz olmaq
 مسلح(mosəlləh) – silahlı
 مسند(məsnəd) – taxt, taxt- tac, uca
 مسواک(mesvak) – diş fırçası
 مشت(moşt) – yumruq
 مشرق(məşreq) – şərq
 مشغول شدن(məşğul şodən) – məşğul olmaq
 مشکل(moşkel) – çətin
 مضر(mozerr) – ziyanlı, zərərli
 مطرب(motreb) – xanəndə, musiqiçi, mütrüb
 معادن(məaden) – mədənlər (تەکی معدن :
 معالجه(moalece) – müalicə
 معاینه(moayene) – müayinə
 معدن(mədən) – mədən
 معروف(məruf) – məşhur
 معنی mə'ni ((məna) – mənə
 معمولاً(məmulən) – adətən, bir qayda olaraq
 مغز گردو(məğz-e gerdu) – qoz ləpəsi
 مغز فندق(məğz-e fəndoğ) – fındıq ləpəsi
 مفت(moft) – müftə, havayı
 مفید(mofid) – faydalı

مقصود (məğsud) – məqsəd
 مقياس (meğyas) – ölçü
 مگس (məgəs) – milçək
 ملتفت شدن (moltəfet şodən) – başa düşmək, anlamaq
 ممنوع (məmnü') – qadağan
 منجر گشتن (moncər gəştən) – sona çatmaq
 منظور (mənzur) – məqsəd
 منع (mən') – qadağa
 منقار (menğar) – dimdik
 موثر (moəsser) – təsir edən
 منقار زدن (menğar zədən) – dimdikləmək
 موج (mouc) – dalğa
 مودب (moəddəb) – ədəbli
 موقع (mouğə) – vaxt, zaman
 مور (mur) – qarışqa
 مه (me) – may
 مه (məh) – ay
 مهر (mehr) – 1) məhəbbət; 2) günəş
 مهربانی (mehrebani) – mehribanlıq
 مهمان (mehman) – qonaq
 میان (miyan) – ara, orta
 میز (miz) – masa
 میزبان (mizban) – qonaq qəbul edən, ev sahibi
 میسر شدن (moyəssər şodən) – müyəssər olmaq, nail olmaq

ن

نابینا (nabina) – görməyən, kor
 ناپدید شدن (napədīd şodən) – gözdən itmək, yox olmaq
 ناتوان (natəvan) – gücsüz, zəif
 ناتوانی (natəvani) – gücsüzlük, zəiflik
 ناچار (naçar) – çıxılmaz vəziyyət, əlacsız
 ناخن (naxon) – dırnaq
 ناگاه (naqah) – qəflətən
 ناگهان (nagəhan) – birdən, qəflətən, gözlənilmədən
 نام (nam) – ad

نامه(name) – məktub
 نامیدن(namidən) – adlandırmaq
 نان(nan) – çörək
 نانوا(nanəva) – çörəkçi
 نجات دادن(necat dadən) – xilas etmək
 نجات یافتن(necat yaftən) – xilas olmaq
 نجار(nəccar) – dülgər
 نجاری(nəccari) – dülgərlik
 نجوم(nocum) – astronomiya
 نخ(nəx) – sap
 نخست(nəxost) – əvvəl, birinci
 نخستین(nəxostin) – birinci, birincisi
 نخود(noxod) – noxud
 نخودچی(noxodçi) – ləbləbi
 نرم(nərm) – yumşaq
 نزد(nəzd) – yanında
 نزدیک(nəzdik) – yaxın
 نسبت به... (nesbət be...) – a2 qarşı
 نشان دادن(neşan dadən) – göstərmək
 نشان دادن(neşandən) – oturtmaq, otuzdurmaq
 نشست(neşəstən) – 1) oturmaq, əyləşmək; 2) qonmaq
 نطق(notğ) – nitq
 نقاش(nəğğaş) – rəssam
 نقره(noğre) – gümüş
 نقض کردن(nəğz kərdən) – pozmaq (müqaviləni)
 نگاه داشتن(neqah daştən) – saxlamaq
 نگاه کردن(negah kərdən) – baxmaq
 نگریستن(negəristən) – baxmaq
 نگر(negər) – bax, gör
 نگهدار(negəhbən) – qoruyucu, baxıcı, gözətçi
 نگین(negin) – qaş (üzükdə)
 نگاه داشتن(negəh daştən) – bax
 نگاه داشتن(nəmaz xandən) – namaz qılmaq
 نو(nou) – təzə, yeni
 نواختن(nəvaxtən) – çalmaq (musiqi)

نوار(nəvar) – lent
 نوازش کردن(nəvazeş kərdən) – əzizləmək
 نوامبر(novambr) – noyabr
 نوآموز(nouamuz) – ibtidai məktəb şagirdi
 نود(nəvəd) – doxsan
 نور(nur) – işıq
 نورسته(nourəste) – yeni cücərmiş
 نوشتن(neveştən) – yazmaq
 نوع(nou) – növ
 نویسنده(nevisənde) – yazıçı, yazar
 نه(nə) – yox
 نه(noh) – doqquz
 نهاد(nəhad) – varlıq
 نهادن(nəhadən) – qoymaq
 نهان(nəhan) – gizli, məxfi
 نهضت(nehzət) – hərəkət
 نیرو(niru) – güc, qüvvə
 نیرومند(nirumənd) – güclü, qüvvətli
 نیست(nist) – 1) deyil; 2) yoxdur
 نیک(nik) – yaxşı
 نیم(nim) – yarım, yarı
 نیمکت(nimkət) – parta, skamya
 نیمه(nime) – yarım

9

وابستگی(vabəstəgi) – asılılıq, tabelik
 وارد شدن(vared şodən) – daxil olmaq
 واژه(vaje) – lüğət, söz
 واقع است(vaqe' əst) – yerləşir
 واقعا(vaqeən) – həqiqətən
 وانگهی(vangəhi) – sonra
 ورزش(vərzeş) – idman
 ورزش کردن(vərzeş kərdən) – idman etmək
 ورزشکار(vərzeşkar) – idmançı
 ورزشیده(vərzide) – sağlam bədənli, möhkəm

ورق زدن (vərəğ zədən) – vərəqləmək

وزیدن (vəzidən) – əsmək

وسط (vəsət) – orta

وضع (vəz') – vəziyyət

ولی (vəli) – lakin, amma

وی (vey) – o

ویران شدن (viran şodən) – dağılmaq

ه

هرگز (hərgəz) – heç vaxt

هست (həst) – var, vardır

هسته (həste) – tum (meyvə)

هفت (həft) – yeddi

هفتاد (həftad) – yetmiş

هم (həm) – da, də (bağlayıcı)

همان طور (həmantour) – eləcə

همبستگی (həmbəstəgi) – bağlılıq, birlik

همپایه (həmpaye) – tay-bərabər, bərabər

همچون (həmçun) – kimi, oxşar

همکار (həmkar) – həmkar, iş yoldaşı

همکلاس (həmkelas) – sinif yoldaşı

همه (həme) – hamı

همگی (həmegi) – hamılıqla

هنوز (hənuz) – hələ

هیئت (heyət) – astronomiya elmi

ی

یابنده (yabənde) – tapan

یادآوری (yadavəri) – yada salma

یاد دادن (yad dadən) – öyrətmək

یاد گرفتن (yad gereftən) – öyrənmək

یار (yar) – dost

یازده (yazdəh) – on bir

یافتن (yaftən) – tapmaq

یخ (yəx) – buz

يخچال(yəxçal) – soyuducu

یک(yek) – bir

یکبارە(yekbare) – birdən, gözlənilmədən

یکدیگر(yekdigər) – bir-biri

یکسان(yeksan) – bərabər, bir cür, yeksan

یکسەرە(yeksərə) – birbaşa

یکی(yeki) – biri, birisi, kimsə

یگانگی(yeqanegi) – birlik

یلدا(yəlda) – ən uzun gecə (22 dekabr gecəsi)

یواش(yəvaş) – yavaş, asta

Azərbaycan Araşdırma Mərkəzi